Vlaams
Parlement

1696 (2018-2019) – Nr. 1
ingediend op 1 oktober 2018 (2018-2019)

Ontwerp van decreet

betreffende het duaal leren
in het buitengewoon secundair onderwijs
van opleidingsvorm 3 en 4

verzendcode: OND
ECO

INHOUD

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet van 4 mei 2018 19

Advies van het Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen. 29

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 33

Advies van de Vlaamse Onderwijsraad..... 39

Protocol nr. 100 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van:
- Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap);
- Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";
- Overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs

op 26 juni 2018..... 49

Voorontwerp van decreet van 6 juli 2018 65

Advies van de Raad van State 77

Ontwerp van decreet..... 85

Bijlage bij de memorie van toelichting: Jongeren- en kindeffectrapport 97

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Situering

Van werkplekleren …

Werkplekleren is een ruim concept van opleidingsvormen waarin onderwijs en werk elkaar ontmoeten. Via werkplekleren biedt men een krachtige leeromgeving aan die erop gericht is algemene en beroepscompetenties in een arbeidssituatie aan te leren. De laatste jaren is er meer en meer aandacht gekomen voor werkplekleren als een middel in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en het terugdringen van de jeugdwerkloosheid. Werkplekleren bevordert bovendien een goede aansluiting met de arbeidsmarkt. Deze tendens zien we zowel op Europees niveau als in de concrete lidstaten.

Hoe scholen werkplekleren concreet organiseren varieert. Binnen het voltijds secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs zijn de activiteiten veelal te categoriseren als 'stage', 'praktijkles op verplaatsing', 'stage in groep' (in het buitengewoon secundair onderwijs), 'observatieactiviteiten' of een combinatie van deze activiteiten. De tijdsduur en intensiteit verschilt naargelang het structuuronderdeel en/of de school. Binnen het buitengewoon secundair onderwijs is het werkplekleren het sterkst uitgewerkt in de integratiefase/alternerende beroepsopleiding van opleidingsvorm 3 (OV3). In deze fase brengen jongeren minstens 700 uur per schooljaar door op een werkplek die inhoudelijk alternerend is aan de opleiding die men nog voor minstens 400 uur per schooljaar krijgt op de school. Deze alternerende beroepsopleiding biedt jongeren in het buitengewoon secundair onderwijs (buso) een sterke basis om na afloop van het traject de arbeidsmarkt te betreden. De meerwaarde van deze – weliswaar facultatieve – alternerende beroepsopleiding werd reeds meermaals aangetoond in de schoolverlatersstudie van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Daaruit blijkt immers dat jongeren met een kwalificatie van de alternerende beroepsopleiding een beduidend hogere kans op tewerkstelling hebben in vergelijking met andere schoolverlaters uit het buitengewoon secundair onderwijs.

Ook in de kwalificatiefase van opleidingsvorm 3 is het concept van werkplekleren sterk verankerd. Leerlingen binnen deze fase dienen allen een stage te lopen in functie van hun opleiding, waarbij de stage in het normaal economisch circuit dient te worden doorlopen.

… naar duaal leren

Om te komen tot een versterking van werkplekleren binnen het secundair onderwijs, stelt het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* Vl.Parl. 2014, nr. 31/1) het creëren van een geïntegreerd stelsel van duaal leren voor, in zowel het deel van onderwijs als het deel van werk. Concreet lezen we hier:

"Samen met het beleidsdomein onderwijs/werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheid – het industriële leerlingwezen – is hiervoor een hefboom. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer-werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen. In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleiding. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal

traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een resultaatsgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg. SYNTRA Vlaanderen krijgt een duidelijke regierol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de leertijd.”.

Met duaal leren wil men verschillende doelstellingen bereiken:
1° komen tot een betere link tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
2° tegengaan van de ongekwalificeerde uitstroom;
3° verlagen van de jeugdwerkloosheid.

Er wordt hierbij voor duaal leren gekozen omdat dit voor alle betrokken partijen meerwaarde oplevert:
- voor de leerling biedt duaal leren kansen tot competentieontwikkeling, vorming tot een sterke persoonlijkheid en een concrete werkervaring. Dit biedt meer kansen op de arbeidsmarkt;
- voor de ondernemingen is het een manier om competenties en talenten van (potentiële) medewerkers te ontdekken, te ontwikkelen en te versterken;
- voor het onderwijs is het een manier om werkplekleren sterk te integreren in de arbeidsmarktgerichte studierichtingen en de studierichtingen met een dubbele finaliteit om zo op termijn te streven naar een opwaardering van het huidige stelsel leren en werken en andere vormen van beroepsgericht onderwijs;
- voor de samenleving in z’n geheel resulteert het in een betere afstemming van de competenties tussen onderwijs en arbeidsmarkt, meer gekwalificeerde jongeren, minder (jeugd)werkloosheid, meer werkgelegenheid, instroom van gegeerde competenties (cf. knelpuntberoepen) die het economische leven bevorderen, een sterk functionerende arbeidsmarkt enzovoort.

Sinds januari 2015 werd duaal leren verder vormgegeven in twee conceptnota’s en werden er heel wat proefprojecten opgestart om het concept duaal leren te verfijnen. Zo startte vanuit het beleidsdomein Onderwijs, in samenwerking met het beleidsdomein Werk, het proefproject ‘Schoolbank op de werkplek’, waarin het nieuwe concept duaal leren werd geïmplementeerd in een selectie van scholen. Door gebruik te maken van het decreet op de tijdelijke projecten kon hierbij afgeweken worden van de bestaande onderwijsregelgeving om het nieuwe concept zo waarheidsgetrouw uit te testen. In dit kader werd ook een besluit van de Vlaamse Regering uitgewerkt met het inhoudelijk kader van het proefproject. Dit proefproject geeft uitvoering aan een groot deel studierichtingen binnen het gewoon secundair onderwijs, maar omvat eveneens een uitwerking voor het buitengewoon secundair onderwijs. In het schooljaar 2016-2017 en 2017-2018 werd de opleiding ‘groen- en tuinbeheer’ duaal vormgegeven in de kwalificatiefase OV3. Vijf buscholen namen deel aan dit proefproject waarbij er in totaal bijna dertig jongeren uit de kwalificatiefase inschreven in een duaal traject. Vanaf 2018-2019 komt ook de opleiding fastfoodmedewerker duaal toegevoegd aan het proefproject.

Op legistiek vlak was een eerste realisatie met betrekking tot duaal leren het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (verder decreet OAO) dat op 10 juni 2016 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit decreet voorziet een eengemaakt statuut voor alle leerlingen binnen het huidige stelsel voor leren en werken en het toekomstig duaal leren. Het schooljaar 2016-2017 is het eerste schooljaar van de implementatie van dit decreet, waarbij er vanaf de invoering sterk werd ingezet op een monitoring van deze implementatie. Het decreet OAO zal ook bijgestuurd worden daar waar nodig.

Een tweede realisatie is het decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase dat op 21 maart 2018 werd aangenomen in het Vlaams Parlement, waarna dit op 30 maart 2018 werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Rege-

ring. Dit decreet maakt duaal leren en de aanloopfase mogelijk in het gewoon voltijds secundair onderwijs vanaf 1 september 2019. Het toepassingsgebied van het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase is het gewoon secundair onderwijs. Tijdens het legistieke proces van dit decreet werd al veelvuldig aangedrongen op een implementatie van duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs. Om aan deze bekommernis tegemoet te komen, breidt het voorliggende ontwerp van decreet het toepassingsgebied van duaal leren uit naar het buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 (OV3) en opleidingsvorm 4 (OV4).

Ambitie voor duaal leren in buso

De ambitie voor duaal leren in het buso is gelijk aan die voor het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs: een aantrekkelijk, geïntegreerd stelsel van duaal leren, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren en ondernemers, en dat tegelijkertijd afgestemd is op de doelgroep van het buso. Duaal leren is een volwaardige leerweg, gelijkwaardig aan het niet-duale buitengewoon onderwijs, met bijhorende studiebekrachtiging. Een duaal traject streeft dus in het algemeen het behalen van een onderwijskwalificatie na. De jongere die zijn kwalificatie behaalt, moet in staat zijn vlot door te stromen naar de arbeidsmarkt zoals andere jongeren in het buitengewoon secundair onderwijs.

2. Decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op een werkplek. Deze competentieverwerving op de werkplek is de essentie van een duaal traject en maakt zo het onderscheid met een stage waar leerlingen voor een beperktere tijd worden ingeschakeld in een werkproces met het oog op het toepassen van competenties die ze op school hebben geleerd. Het voorliggende ontwerp van decreet betreffende duaal leren maakt duaal leren mogelijk in scholen voor buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. In OV3 wordt het dus mogelijk gemaakt dat leerlingen al vanaf de kwalificatiefase een substantieel deel van de opleiding op de werkplek volgen, waardoor hun arbeidsmarktintegratie sneller kan verlopen dan in het huidige buso. Het voorliggende ontwerp van decreet zorgt er verder voor dat de analogie met duaal leren in het gewoon voltijds onderwijs ook in OV4 gemaakt kan worden.

Binnen duaal leren gaat een leerling voor het verwerven van een deel van de competenties naar een werkplek. Daarbij wordt gestreefd naar 60% van de tijd op de werkplek. Gezien de tijd die een jongere doorbrengt op een werkplek, is het van belang deze werkplek volwaardig op te nemen in het opleidingstraject en het daarmee verbonden handelingsplan. Een trajectbegeleider vanuit de aanbieder duaal leren zal de competenties op de werkplek van nabij moeten opvolgen en zal deze werkplek en jongere dan ook regelmatig moeten bezoeken. Voor deze doelgroep van jongeren is het van belang dat deze trajectbegeleider nog sterker voorziet in begeleiding van de jongere, zowel bij de intake als bij de opvolging; de concrete begeleiding die geboden wordt, hangt uiteraard samen met de begeleidingsnood van de jongere. De mentor van de werkplek zal deel uitmaken van het opvolgings- en evaluatieproces van de jongere en vanuit deze hoedanigheid kunnen deelnemen aan de klassenraad. De werkplekken zelf kunnen maar handelen als duale leerwerkplek wanneer ze voldoen aan erkenningscriteria, zoals bepaald in het decreet OAO.

Duaal leren mikt op leerlingen die gemotiveerd zijn om te leren en te participeren op de werkplek – arbeidsbereid – en competent zijn om te leren en participeren op de werkplek – arbeidsrijp. Een eerste inschatting van deze arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid zal worden gemaakt door de klassenraad van het school-

jaar voorafgaand aan het duale traject. Dit advies wordt standaard gegeven aan alle jongeren in een arbeidsmarktgericht structuuronderdeel (OV3 en OV4) of een structuuronderdeel met dubbele finaliteit (OV4), terwijl dit voor andere jongeren op vraag is. Het advies is niet-bindend en kadert bijgevolg binnen het brede kader van studie- en loopbaanbegeleiding door de leerling attent te maken op de mogelijkheden van een duaal traject. Het blijft echter de individuele keuze van een leerling om al dan niet in te stappen in een duaal traject. Dit advies kan eveneens een startpunt zijn voor het opstellen van een verder opleidingsplan.

Een leerling kan instappen in een duaal traject wanneer hij/zij beschikt over een overeenkomst met een werkgever die bereid is de leerling op te leiden in het kader van het opleidingsplan gekoppeld aan een structuuronderdeel. Leerlingen die niet meteen beschikken over een overeenkomst hebben per schooljaar een bepaalde tijd om een werkplek te zoeken, met daarbij een goede ondersteuning van de trajectbegeleider van de buso-school. Wanneer ze na deze periode geen werkplek hebben gevonden, dienen ze zich uit te schrijven uit duaal leren en kunnen ze zich eventueel inschrijven in een structuuronderdeel dat niet als duaal wordt omschreven.

In het buitengewoon secundair onderwijs wordt geen specifieke aanloopfase voorzien. Immers, in het buitengewoon onderwijs heeft men via het werken met individuele handelingsplannen al heel wat in handen om begeleiding op maat aan leerlingen aan te bieden, ook op het vlak van voorbereiding inzake arbeidsrijpheid waardoor het concept van aanloopfase niet nodig is.

3. Gefaseerde uitrol

Het voorliggende ontwerp van decreet zal in werking treden op 1 september 2019 waardoor buso-scholen van start kunnen gaan met de duale opleidingen. In het schooljaar 2018-2019 wordt er binnen het huidige regelgevend kader nog verder geëxperimenteerd en wordt het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' gecontinueerd en uitgebreid. Verder wordt in schooljaar 2018-2019 de implementatie van duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs verder voorbereid door een bredere uitwerking en toepassing van onder andere de verkennende leerlingenstages en observatieactiviteiten.

Het voorliggende ontwerp van decreet bouwt in grote mate verder op het decreet Duaal leren en de aanloopfase, waardoor de structuur van dit decreet eveneens vertrekt van de Codex Secundair Onderwijs. Er wordt maximaal gebruikgemaakt van de reeds uitgewerkte artikelen binnen dit decreet Duaal leren en aanloopfase; verwijzingen naar deze artikelen worden opgenomen daar waar mogelijk en aangepast naar buso OV3 en OV4 daar waar nodig.

Na de invoering van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs, en met voorliggend ontwerp van decreet in het buitengewoon secundair onderwijs, blijft het expliciet de ambitie om duaal leren mogelijk te maken in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs.

4. Adviezen en onderhandelingen

Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 4 mei 2018 werd aan de Vlaamse Onderwijsraad, de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) en de raad van bestuur van SYNTRA Vlaanderen een advies gevraagd. Het advies van de raad van bestuur van SYNTRA Vlaanderen dateert van 28 mei 2018, dat van de SERV van 4 juni 2018 en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) leverde zijn advies af op 14 juni 2018. Vervolgens vonden er onderhandelingen plaats, eerst informeel op 6 juni 2018, en vervolgens formeel op 26 juni 2018 wat resulteerde in protocol nummer 100 van 6 juli 2018. Naar aanleiding van de adviezen en de

onderhandelingen werden er verduidelijkingen gedaan in de memorie van toelichting, waardoor enkele wijzigingen in het voorontwerp van decreet nodig waren. Meer in detail werden de volgende tekstaanpassingen gedaan:

- in OV4 zullen ook secundair-na-secundairs (Se-n-Se) duaal georganiseerd kunnen worden; anders dan Se-n-Se's in het gewoon secundair onderwijs zullen deze enkel bij het begin van het schooljaar en niet in de loop van het schooljaar opgestart kunnen worden; het ontwerp van decreet werd hierop aangepast;
- doorheen de memorie van toelichting werd aangegeven dat de werking met handelingsplannen voor het buitengewoon secundair onderwijs bestendigd blijft in duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs;
- zowel de SERV als de Vlor benadrukte dat er voldoende terugvalmogelijkheden moeten zijn voor leerlingen uit het buso die in duaal leren stappen. Om hieraan tegemoet te komen, wordt in het ontwerp van decreet opgenomen dat een buso-school enkel een duale opleiding kan programmeren indien ze al een nauwverwante niet-duale opleiding in haar aanbod heeft;
- wat de definitie van duaal leren betreft (artikel 9: punt 2° van het voorgestelde artikel), is het van belang om te benadrukken dat deze aangepast moest worden naar de eigenheid van opleidingsvorm 3; opleidingen in OV3 richten zich immers altijd op een beroepskwalificatie waarbij het behalen van een onderwijskwalificatie slechts onder zeer specifieke voorwaarden kan. Dit wordt nu doorgetrokken naar de definitie van duaal leren in deze opleidingsvorm;
- standaardtrajecten in OV4 (artikel 16: punt 6° van het voorgestelde artikel) zullen altijd algemene vorming omvatten, met uitzondering van eventuele Se-n-Se-opleidingen die op het niveau van OV4 zouden uitgewerkt worden; in een Se-n-Se zit er standaard geen algemene vorming, waardoor de vermelding "in voorkomend geval" is opgenomen in punt 6° met de elementen van het standaardtraject;
- met betrekking tot de redelijke aanpassingen (artikel 21) wordt in de memorie benadrukt dat deze bij uitstek voor deze doelgroep van leerlingen gebruikt moeten kunnen worden;
- wat de termijn van twintig opleidingsdagen betreft (artikel 23), wordt (naar analogie van het decreet Duaal voor het gewoon secundair onderwijs) de mogelijkheid ingeschreven om hierop uitzonderingen te voorzien via besluit van de Vlaamse Regering. Deze uitzonderingen zullen analoog zijn aan de uitzonderingen die worden voorzien voor duaal leren in het gewoon secundair onderwijs, maar kunnen mogelijks nog aangepast worden naar de doelgroep van het voorliggende ontwerp van decreet;
- de afstemming met de federale overheid omtrent de implementatie van duaal leren (onder andere m.b.t. het leefloon en aansprakelijkheid van leerkrachten) werd reeds gestart;
- de vraag naar het vastleggen van een stapsgewijze opbouw bij het gebruik van de overeenkomsten in de kwalificatiefase van OV3 (eerst een stageovereenkomst altererende opleiding, gevolgd door een overeenkomst alternerende opleiding), zal verder onderzocht worden. Hierbij kan ook rekening gehouden worden met het eerste leerjaar van de opleiding medewerker fastfood duaal dat in schooljaar 2018-2019 voor de eerste keer loopt.

5. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 20 september 2018 advies nummer 63.902 uit. Hierin gaf de Raad van State duiding over hoe de betrokkenheid van Actiris in het overlegforum van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad begrepen moet worden. Aangezien de werking van het overlegforum gesitueerd kan worden als een gemeenschapsaangelegenheid wordt de afgevaardigde van Actiris uitgenodigd voor het overlegforum, maar is de effectieve betrokkenheid van de afgevaardigde niet noodzakelijk voor het functioneren van het forum. Verder werden op basis van het advies van de Raad van State twee verwijzingen in artikel 357/63 gecorrigeerd.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs

Artikel 2

In artikel 2 wordt het toepassingsgebied van het nieuw in te voegen deel in deze codex bepaald.

Artikel 3

Dit artikel verduidelijkt dat, naast de leerlingen uit de niet-duale opleiding tuinbouwarbeider ook de leerlingen in de duale opleiding medewerker groen- en tuinbeheer duaal meetellen voor de berekening van de 'teeltleider' in opleidingsvorm 3. Dit is een extra voltijdse betrekking in het ambt van leraar secundair onderwijs, belast met beroepsgerichte vorming in opleidingsvorm 3, die in de hoedanigheid van teeltleider instaat voor het onderhoud van gewassen en planten tijdens vakantieperiodes. Een school kan voor deze betrekking in aanmerking komen als zij veertig leerlingen heeft in de betrokken opleidingen.

Artikel 4

Dit artikel verduidelijkt in artikel 336 van de codex dat in de duale vorm van de integratiefase van opleidingsvorm 3 de werkervaring plaatsvindt onder de vorm van een arbeidsdeelname in een regulier bedrijf. In de niet-duale vorm van de integratiefase van opleidingsvorm 3 vindt de werkervaring plaats onder de vorm van een leerlingenstage in een regulier bedrijf. Scholen zullen dus in de toekomst ook nog steeds een niet-duale intergratiefase kunnen aanbieden.

Artikel 5

In dit artikel wordt een technische correctie doorgevoerd met betrekking tot de programmatie van aanloopstructuuronderdelen in die zin dat programmaties niet enkel voorbehouden zijn aan centra voor deeltijds onderwijs (CDO) en SYNTRA vzw maar dat ook scholen voltijds onderwijs aanloopstructuuronderdelen kunnen aanbieden.

Artikel 6

Dit artikel voegt een nieuw deel V/3 in in de Codex Secundair Onderwijs, waaronder de bepalingen betreffende de duale structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 zullen worden besproken. De nummering van de artikelen binnen dit nieuwe deel volgt de nummering van de codex secundair onderwijs en zal steeds opgebouwd zijn als '357/xx'.

Artikel 7

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een eerste inhoudelijke onderverdeling zijn de inleidende bepalingen.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/56 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Het voorliggende ontwerp van decreet wordt ingeschreven in de Codex Secundair Onderwijs, waardoor alle bepalingen uit deze codex van toepassing zijn. Echter, voor sommige zaken wordt er afgeweken van voorgaande bepalingen in deze codex. Met dit artikel wordt aangegeven dat in dergelijke gevallen voorrang gegeven moet worden aan de bepalingen uit het voorliggende ontwerp van decreet.

Artikel 9

Artikel 9 voegt een nieuw artikel 357/57 in in de Codex Secundair Onderwijs.

De begrippen, opgenomen in deel V/1, artikel 357/2, van deze codex zijn eveneens van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de aanbieder duaal leren een school voor buitengewoon secundair onderwijs is met opleidingsvorm 3 of 4.

Een andere verschil heeft betrekking op het doel van duaal leren in het buso. Het finale doel van een duale opleiding in opleidingsvorm 4 is steeds een onderwijskwalificatie, maar als dit niet haalbaar is, kan een beroepskwalificatie uitgereikt worden indien de leerling voldoet aan het beroepsgerichte luik van de opleiding. Naar analogie van de manier van werken in het niet-duale OV3, is het finale doel van een duale opleiding bij opleidingsvorm 3 steeds het behalen van een beroepskwalificatie en onder de voorwaarden als vermeld in het vierde lid van artikel 335/1 van deze codex het behalen van een onderwijskwalificatie. Hiermee wordt de definitie van duaal leren in OV3 dus in lijn gebracht met de huidige manier van werken in OV3.

Verder is de definitie aangepast van de klassenraad die het niet-bindend advies geeft het jaar voorafgaand aan duaal leren. Belangrijk hierbij is dat klassenraad in het voorliggende ontwerp van decreet niet enkel gebruikt wordt voor de klassenraad van leerlingen in duaal leren in OV3 of OV4, maar ook kan verwijzen naar de klassenraad uit het voorafgaande traject die de leerling doorverwijst naar duaal leren. Naast klassenraden uit OV3 of OV4 kan dit ook een klassenraad zijn uit een school voor voltijds onderwijs, een CDO of een SYNTRA vzw. In afwijking van de definitie uit deel V/1 van de codex wordt hier de klassenraad uit opleidingsvorm 1 toegevoegd, die ook een advies kan geven aan leerlingen om naar duaal leren te gaan. Dit impliceert niet dat duaal leren per definitie als de meest aangewezen optie wordt gezien voor deze doelgroep van leerlingen; wel wordt hiermee mogelijk gemaakt dat bepaalde leerlingen uit OV1 die baat hebben bij een duaal traject ook een advies kunnen krijgen.

Artikel 10

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een tweede inhoudelijke onderverdeling is de opzet van duaal leren.

Artikel 11

Artikel 11 voegt een nieuw artikel 357/58 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op de werkplek. In het artikel wordt de minimale duurtijd van een geheel leertraject vastgelegd, namelijk 28 opleidingsuren voor opleidingsvorm 4.

Dit is naar analogie van het huidige voltijds secundair onderwijs en het stelsel voor leren en werken, waarbij een jongere een bepaalde tijd op de school doorbrengt en de rest van de week invulling geeft aan het voltijds engagement afhankelijk van de fase waarin deze zich bevindt. Voor opleidingsvorm 3 wordt de minimale duurtijd bepaald op 32 opleidingsuren, aangezien dit eveneens de minimale duurtijd is van deze opleidingsvorm in de niet-duale vorm.

In dit artikel wordt naar analogie van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs de minimum omvang van de werkplekcomponent gemiddeld op schooljaarbasis vastgelegd op veertien uur per week. Voor elk structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgewerkt door de betrokken sector(en), de onderwijsverstrekkers, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – en de VDAB, onder procesbegeleiding van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). Het is tijdens deze opmaak van het standaardtraject dat er telkens een uitspraak wordt gedaan over het aantal uren op de werkplek dat realistisch is voor die opleiding. Veertien uur is daarbij het minimum om te kunnen spreken van een duale opleiding (zonder rekening te houden met wettelijke feestdagen en vakantiedagen). De Vlaamse Regering kan wel uitzonderingen toelaten voor structuuronderdelen die vanuit de principes van duaal leren vertrekken maar niet op het minimale wekelijkse aantal uren op de werkplek landen.

Artikel 12

Artikel 12 voegt een nieuw artikel 357/59 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Aangezien er in artikel 357/58 wordt aangegeven dat structuuronderdelen minstens 28 uren omvatten in opleidingsvorm 4 en minstens 32 uren in opleidingsvorm 3 en de uren op de werkplek dienen te worden beschouwd als opleidingsuren in uitvoering van een opleidingsplan, worden duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 en 4 als voltijds buitengewoon secundair onderwijs beschouwd.

Artikel 13

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een derde inhoudelijke onderverdeling handelt over de structuur en organisatie van duaal leren.

Artikel 14

Artikel 14 voegt een nieuw artikel 357/60 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Duale structuuronderdelen zullen uitgewerkt worden in het verlengde van de matrix secundair onderwijs. Aangezien de modernisering secundair onderwijs op 1 september 2019 in de eerste graad van opleidingsvorm 4 van start gaat, en 1 september 2020 in de observatiefase van opleidingsvorm 3, zou het nog enkele jaren kunnen duren voordat deze toegepast wordt in de tweede en derde graad van opleidingsvorm 4, en de derde fase (kwalificatiefase) en vierde facultatieve fase (integratiefase) van opleidingvorm 3, waar duale opleidingen aangeboden kunnen worden. Daarom worden duale structuuronderdelen nu ingeschaald in inhoudelijk verwante studiedomeinen/studiegebieden, analoog aan de structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs voor OV4 en van het buitengewoon secundair onderwijs voor OV3. Deze groepering geeft meer aansluiting op een inhoudelijk verwant niet-duaal structuuronderdeel wanneer een leerling het duale structuuronderdeel verlaat voorafgaand aan de gehele uitrol van de matrix secundair onder-

wijs. Duale structuuronderdelen worden gezien als afzonderlijke structuuronderdelen binnen het aanbod van het secundair onderwijs.

Een duaal structuuronderdeel van opleidingsvorm 3 of 4 kan telkens worden ingericht door een school voor buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3 of opleidingsvorm 4. Ook moet de school in kwestie al een nauwverwant niet-duaal structuuronderdeel in zijn aanbod hebben om een duale opleiding te kunnen programmeren; hiermee wordt voorzien dat de school al een zekere expertise heeft in de sector en dus ook naar tewerkstelling toe.

Artikel 15

Artikel 15 voegt een nieuw artikel 357/61 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Net zoals in het gewoon secundair onderwijs kunnen aanbieders duaal leren een duaal structuuronderdeel inrichten tot en met de eerste lesdag van oktober. Als ze op dat moment geen leerling ingeschreven hebben in dat structuuronderdeel, kan het structuuronderdeel gedurende dat schooljaar niet aangeboden worden.

Artikel 16

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/62 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Voor elk duaal structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgetekend, gebaseerd op één of meerdere beroepskwalificaties, waarin onder andere de reguliere opleidingsduur wordt uitgedrukt in jaren of semesters. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de ontwikkelcommissies van de specifieke opleiding erover kunnen waken dat de opleiding afgestemd is op de doelgroep. Voor de opleiding 'groen- en tuinbeheer duaal in OV3' die vanaf 2016 loopt in het kader van het proefproject 'Schoolbank op de werkplek', heeft de ontwikkelcommissie er voor gekozen om het eerste jaar van de opleiding met een onbezoldigde stageovereenkomst alternerende opleiding (SOAO) te werken en het tweede jaar met de bezoldigde OAO. Verder blijft ook de geldende regelgeving uit het buso van toepassing die aan scholen nog extra flexibiliteit verleent om jongeren naargelang hun individuele noden op te leiden; het zal in OV3 bijvoorbeeld nog steeds mogelijk zijn om een tweejarige opleiding in de kwalificatiefase te spreiden over drie schooljaren als dit voor de leerling nodig is.

Het finale doel van een duale opleiding in opleidingsvorm 4 is steeds een onderwijskwalificatie, maar als dit niet haalbaar is, kan een beroepskwalificatie uitgereikt worden indien de leerling voldoet aan het beroepsgerichte luik van de opleiding. Gezien de huidige werking van OV4, zullen de standaardtrajecten daar identiek zijn aan de desbetreffende standaardtrajecten uit het gewoon secundair onderwijs. Indien er een Se-n-Se-opleiding wordt uitgewerkt voor OV4, zal ook daar geen algemene vorming in zitten (enkel beroepsgerichte vorming); vanuit deze optiek wordt in het zesde lid gesproken van "in voorkomend geval".

Het finale doel van een duale opleiding bij opleidingsvorm 3 is steeds het behalen van een beroepskwalificatie en onder de voorwaarden als vermeld in het vierde lid van artikel 335/1 van deze codex het behalen van een onderwijskwalificatie. In lijn met het decreet op de Vlaamse kwalificatiestructuur kunnen de onderwijskwalificatie en de beroepskwalificatie één niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur verschillen van elkaar.

In het standaardtraject wordt een clustering van competenties gemaakt. Aanbieders duaal leren zijn vrij om te kiezen of ze een modulaire of lineaire organisatie van het structuuronderdeel hanteren. Het zal op aanbiedersniveau gemonitord worden in welke mate beide organisatievormen in de praktijk gehanteerd worden.

Met betrekking tot de algemene vorming zijn de eindtermen en ontwikkelingsdoelen van toepassing zoals die in het niet-duale overeenstemmend onderwijs van toepassing zijn. In OV3 zijn dit ontwikkelingsdoelen. In OV4 zijn dit de eindtermen die gekoppeld zijn aan de onderwijsvorm, terwijl deze in de toekomst gekoppeld zullen zijn aan de finaliteit. Op het moment dat de curriculumdossiers uitgewerkt worden, vertaalt men de standaardtrajecten hierin zodat gegarandeerd blijft dat de duale opleidingen onverminderd gebaseerd blijven op beroepskwalificaties en dat deze in samenwerking tussen onderwijs en sociale partners ontwikkeld worden.

Standaardtrajecten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Artikel 17

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs. Een vierde inhoudelijke onderverdeling handelt over de programmatie en rationalisatie van duale structuuronderdelen.

Artikel 18

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/63 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Een aanbieder duaal leren die een duaal structuuronderdeel wil programmeren, moet hiervoor een aanvraag doen bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Deze programmatieaanvraag moet ten laatste op 30 november van het voorgaande schooljaar gebeuren. De termijn dient te worden geïnterpreteerd als vervaltermijn. Dit impliceert dat dossiers ingediend na deze datum als onontvankelijk worden beschouwd.

Over elke aanvraag wordt een beslissing genomen door de Vlaamse Regering waarbij rekening gehouden wordt met het advies van de onderwijsinspectie, het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Elk vanuit hun expertise geven zij een advies over de wenselijkheid van de programmatie die wordt aangevraagd.

In die gevallen waar de Vlaamse Regering over een programmatie moet beslissen, met uitzondering van de overgangssituatie 'studiecontinuïteit' zoals hieronder beschreven, is die beslissing afhankelijk van een reeks strikte criteria: vraag en aanbod, waarborgen van vrije keuze en studiecontinuïteit voor leerlingen en, afhankelijk van het geval, samenwerking met de bedrijfswereld en infrastructuurvoorzieningen. Ook de afspraken met andere lokale onderwijsinrichters zoals de VDAB, SYNTRA en secundair volwassenenonderwijs zijn van belang. Die gemeenschappelijke criteria moeten stroomlijning in de besluitvorming verzekeren.

Om aan scholen rechtszekerheid te geven wat de programmatie betreft, wordt er een termijn in het decreet ingeschreven waarbinnen de scholen op de hoogte gesteld worden van de uitkomst van de programmatie.

In afwijking van de programmatieprocedure die hier beschreven werd, moeten de aanbieders duaal leren die deelnamen aan het tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek', geen programmatieprocedure doorlopen als ze de duale opleiding continueren vlak na afloop van het proefproject. Deze afwijking is noodzakelijk in het kader van de studiecontinuïteit van de leerlingen uit het project. Belangrijk om te benadrukken is dat deze opschorting van programmatie voor hen enkel geldt in het eerste jaar na afloop van het proefproject.

Bovenstaande procedures zijn geheel in lijn met de procedures die van toepassing zijn binnen het gewoon secundair onderwijs. Voor het buitengewoon onderwijs is er echter een afwijking nodig voor wat betreft opleidingsvorm 3. Voor de programmatie van een duale opleiding in buso OV3 is artikel 289, §3, van deze codex niet van toepassing. De normen voor de opleiding zijn vervangen door de bovenstaande aanvraagprocedure voor programmatie van een opleiding.

Artikel 19

Wat de rationalisatienormen in OV3 betreft (zie artikel 281 van de codex), worden duale opleidingen niet meegenomen in de berekening hiervan.

Artikel 20

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs. Een vijfde inhoudelijke onderverdeling handelt over leerlingen binnen duaal leren.

Artikel 21

Artikel 21 voegt een nieuw artikel 357/65 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In het eerste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/9 van deze codex, met betrekking tot het niet-bindend advies van de klassenraad, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/10 van deze codex, met betrekking tot de advisering van zijinstromers, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het derde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/11 van deze codex, met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat eveneens de toelatingsvoorwaarden vermeld in artikel 293, §2, wat betreft de leeftijdsvoorwaarden na 21 jaar en artikel 294 van deze codex, wat betreft het beschikken over een verslag eveneens van toepassing zijn. Dit wil zeggen dat de maximumleeftijd in de duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 en 4 de facto niet hoger zal zijn dan 23 jaar (zoals dit ook geldt voor de niet-duale structuuronderdelen van deze opleidingsvormen) en dat om toegelaten te kunnen worden tot dit duale structuuronderdeel een leerling moet beschikken over een verslag dat hem toegang verleent tot opleidingsvorm 3 of 4.

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/12 tot en met 357/14 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen hebben betrekking op de instap van leerlingen van een duaal structuuronderdeel in een niet-duaal structuuronderdeel, de instapdatum van leerlingen in een duaal structuuronderdeel en de samenstelling van de klassenraad.

In het vijfde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/15 van deze codex, met betrekking tot vrijstellingsmogelijkheden, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat onder het begrip ‘algemene vorming’ voor opleidingsvorm 3 de ‘algemene en sociale vorming’ wordt bedoeld.

In het zesde lid wordt verduidelijkt dat artikelen 357/16 en 357/17 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen hebben betrekking op het modulair organiseren en het school- of centrumreglement.

In het zevende lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/18 van de codex, met betrekking tot het tijdstip van evaluatie, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Het enige verschil dat voor opleidingsvorm 3 moet aangevuld worden is dat het behalen van de eindstudiebekrachtiging op het einde van de derde fase of de vierde fase niet tot gevolg mag hebben dat een leerling vóór het jaar waarin hij de leeftijd van 18 jaar bereikt zijn opleiding of deelname aan het leerplichtonderwijs beëindigt.

In het achtste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/19 van deze codex, met betrekking tot gepaste en redelijke aanpassingen, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, voor zover de aanpassingen de werkplekcomponent betreffen. De omkadering en de context van buso-scholen is er al op voorzien dat ze in de schoolcomponent redelijke en gepaste aanpassingen voor de leerling kunnen realiseren. Voor zowel de werkplek- als de schoolcomponent dienen de aanpassingen te worden opgenomen in het handelingsplan, zoals momenteel al gangbaar is in het buso. Door dit artikel ook van toepassing te maken op leerlingen in duale opleidingen in het buitengewoon secundair onderwijs wordt benadrukt dat deze doelgroep zeker een beroep moet kunnen doen op dergelijke aanpassingen.

Artikel 22

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een zesde inhoudelijke onderverdeling handelt over de arbeidsdeelname binnen duaal leren.

Artikel 23

Artikel 23 voegt een nieuw artikel 357/66 in in de Codex Secundair Onderwijs.

In het eerste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/20, met betrekking tot de rol van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/21 van deze codex, met betrekking tot het zoeken en vinden van een werkplek, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Voor duale structuuronderdelen OV4 en OV3 moet het intakegesprek gebeuren met de mentor van het bedrijf omdat de persoonlijke band tussen mentor en leerling van nog groter belang is voor deze doelgroep van leerlingen; ook is de begeleiding en ondersteuning van de trajectbegeleider bij het intakegesprek een verplicht gegeven.

In het derde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/22 van de codex, met betrekking tot het aantal dagen zonder werkplek, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de duur van de opleiding in opleidingsvorm 3 minstens 32 opleidingsuren omvat. Analoog aan duaal leren in het gewoon secundair onderwijs kan via besluit van de Vlaamse Regering in uitzonderingen voorzien;

mogelijks worden deze nog verder aangepast om aan de noden van de doelgroep te voldoen.

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/23 van deze codex, met betrekking tot de bereikbaarheid van een personeelslid van de school tijdens de invulling van de werkplekcomponent, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het vijfde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/24 van de codex, met betrekking tot de extra begeleiding, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat het opleidingsplan wordt opgenomen in het handelingsplan.

Artikel 24

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een zevende inhoudelijke onderverdeling handelt over de financiering of subsidiëring van de aanbieders duaal leren.

Artikel 25

Artikel 25 voegt het nieuwe artikel 357/67 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Met dit artikel wordt de reguliere financieringswijze uit het buitengewoon secundair onderwijs doorgetrokken naar duaal leren. Voor de berekening van het aantal wekelijkse lesuren en uren waarop een aanbieder duaal leren een beroep zal kunnen doen, worden de leerlingen geteld op de reguliere teldag.

Voor de berekening van het pakket lesuren en uren voor een duaal structuuronderdeel aangeboden binnen een school voor buitengewoon secundair onderwijs, wordt identiek dezelfde werkwijze toegepast als voor het huidige niet-duale studieaanbod binnen het voltijds onderwijs, met inbegrip van richtgetallen, aanwendingspercentages enzovoort. Voor de berekening van de lesuren wordt het minimum en maximum aantal lesuren per week behouden dat momenteel van toepassing is, ook voor de integratiefase waarin dit momenteel al vastgelegd is op 38 uren. Voor duaal wordt zo de duurtijd van het gehele leertraject meegenomen voor deze wekelijkse uren om te vermijden dat er minder omkadering zou worden toegekend aan duale structuuronderdelen dan aan niet-duale structuuronderdelen.

Artikel 26

Artikel 26 voegt een nieuw artikel 357/68 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Belangrijk is dat de aanbieder duaal leren middelen inzet om aan trajectbegeleiding te doen; dit is immers een wezenlijk onderdeel van duaal leren omdat het noodzakelijk is om de leerlingen op de werkplek op te volgen. Aangezien de leerkracht tijdens deze uren niet voor de klas staat, worden deze uren beschouwd als uren die geen lesuren zijn. Door de bepaling in het decreet wordt er een nieuwe categorie gecreëerd van uren die geen lesuren zijn, zoals vermeld in de tweede paragraaf van artikel 211 uit de Codex Secundair Onderwijs. Het zijn dus geen uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT), maar behelst een afzonderlijke categorie ‘uren trajectbegeleiding’ die het aan aanbieders duaal leren toelaat om uren voor trajectbegeleiding in te zetten alsook toelaat aan de overheid om te monitoren hoeveel uren trajectbegeleiding er worden gebruikt. Met betrekking tot trajectbegeleiding kan het aangewezen zijn om op termijn een minimumgrens vast te

leggen die moet besteed worden aan trajectbegeleiding. Deze mogelijkheid wordt geboden aan de Vlaamse Regering.

Verder kunnen de uren ook aangewend worden om voordrachtgevers aan te stellen; de Vlaamse Regering zal een maximum aantal uren vastleggen hiervoor.

In het kader van dit ontwerp van decreet wordt samenwerking tussen verschillende aanbieders duaal leren gestimuleerd; dit gebeurt altijd op vrijwillige basis, op basis van parameters die op voorhand vastgelegd worden. In dit verband kunnen aanbieders duaal leren middelen overdragen naar andere onderwijsverstrekkers en/of aanbieders duaal leren voor het aanbieden van onderdelen van een duaal structuuronderdeel. Zo kan de algemene vorming of net het beroepsgerichte deel door een andere aanbieder met expertise ter zake worden aangeboden. Afhankelijk van de oorsprong en/of bestemming van deze middelen, zal de overdracht gebaseerd zijn op een overdracht van lesuren of uren of zal er een herberekening zijn naar een krediet.

Tot slot kunnen aanbieders duaal leren ook lesuren overdragen naar centra voor volwassenenonderwijs voor het aanbieden van bepaalde onderdelen van een duaal structuuronderdeel.

Voor de overdrachtsmogelijkheden zijn de bepalingen van artikelen 19 en 313, §2, van de Codex Secundair Onderwijs van toepassing. Deze bieden voldoende garantie aan de huidige personeelsleden.

Artikel 27

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een achtste inhoudelijke onderverdeling handelt over de subsidiëring van de organisatoren die instaan voor de extra ondersteuning.

Artikel 28

Artikel 28 voegt een nieuw artikel 357/69 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/29, met betrekking tot de extra ondersteuning van aanbieders, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 29

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een negende inhoudelijke onderverdeling handelt over het kwaliteitstoezicht binnen duaal leren.

Artikel 30

Artikel 30 voegt een nieuw artikel 357/70 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/30 van deze codex, met betrekking tot het kwaliteitstoezicht, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 31

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een tiende inhoudelijke onderverdeling handelt over de monitoring van duaal leren.

Artikel 32

Artikel 32 voegt een nieuw artikel 357/71 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/31, met betrekking tot de monitoring van duaal leren, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 33

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de Codex Secundair Onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een elfde inhoudelijke onderverdeling handelt over de overlegfora die worden opgericht in het kader van duaal leren.

Artikel 34

Artikel 34 voegt een nieuw artikel 357/72 in in de Codex Secundair Onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/32 tot en met 357/36 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen handelen over de samenstelling en rol van het provinciale overlegforum, alsook de samenstelling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Hoofdstuk 3. Wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Artikel 35

De definitie van alternerende opleiding wordt in het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen in overeenstemming gebracht met de definities van het voorliggende ontwerp van decreet.

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Artikel 36

Dit decreet treedt in werking vanaf 1 september 2019, met uitzondering van een aantal artikelen die vanaf 1 maart 2019 in werking treden en noodzakelijk zijn om de opstart van duaal leren mogelijk te kunnen maken.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 4 mei 2018

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 30 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 3/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/2. De bepalingen van deel V/3 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 met duale structuuronderdelen.".

Art. 3. In artikel 308/1, §1, eerste lid, en §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt het woord "tuinbouwarbeider" vervangen door de woorden "tuinbouwarbeider of de opleiding medewerker groen- en tuinbeheer duaal".

Art. 4. Aan artikel 336 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. In afwijking van paragraaf 1, 4°, paragraaf 2 en 3 wordt in duaal leren op het niveau van de integratiefase van opleidingsvorm 3 de werkervaring in een regulier

bedrijf georganiseerd onder de vorm van een arbeidsdeelname in een regulier bedrijf als vermeld in artikel 357/2.".

Art. 5. In artikel 357/44 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, worden de woorden "in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen," geschrapt.

Art. 6. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt een deel V/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/3. Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 7. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepalingen".

Art. 8. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 7, een artikel 357/56 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/56. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 die erkend, gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap, organiseren.".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/57 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/57. Alle definities, vermeld in artikel 357/2, zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met uitzondering van de definities, vermeld in punt 1°, 3° en 5°.

In dit deel wordt verstaan onder:

1° aanbieder duaal leren: een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 of 4;

2° duaal leren: een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Het doel van duaal leren is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie bij opleidingsvorm 4, en het behalen van een beroepskwalificatie, of onderwijskwalificatie onder de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid, bij opleidingsvorm 3;

3° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 1, 2 of 3, en de klassenraad in een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.".

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 357/58 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/58. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 4 en minimaal 32 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 3. De werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het gemiddelde minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek.".

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/59 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/59. Duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 worden als voltijds buitengewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 357/60 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/60. De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 4 vast en deelt die in in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 4 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4.

De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 3 vast en deelt die in in de kwalificatiefase en integratiefase.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze structuuronderdelen.".

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/61 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/61. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober.".

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/62 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/62. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld dat gebaseerd is op een of meerdere beroepskwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap en in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een

afvaardiging van de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten worden op voordracht van de Vlaamse Minister van Onderwijs en de Vlaamse Minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject vermeldt in elk geval:

1° de reguliere opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° voor opleidingsvorm 4: de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° voor opleidingsvorm 3: de fase waartoe het structuuronderdeel behoort;
5° een clustering van beroepsgerichte competenties, die gebaseerd zijn op een of meer beroepskwalificaties;
6° in voorkomend geval de algemeen vormende competenties, die gebaseerd zijn op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren voor opleidingsvorm 4 en op de toepasbare ontwikkelingsdoelen voor het overeenstemmend niet-duaal leren voor opleidingsvorm 3, of op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren, als in opleidingsvorm 3 voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid;
7° de omvang van de werkplekcomponent;
8° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging.

Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.”.

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 4. Programmatie en rationalisatie”.

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/63 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/63. Artikel 357/8 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. In opleidingsvorm 3 zijn artikel 289, §3, niet van toepassing bij de programmatie van een duale opleiding, en bij de rationalisatie voor de duale opleidingen is artikel 281 niet van toepassing.”.

Art. 19. In dezelfde codex wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 5. Leerlingen”.

Art. 20. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 19, een artikel 357/64 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/64. Artikel 357/9 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/10 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/11 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat ook de toelatingsvoorwaarden, vermeld in artikel 293, §2, en artikel 294, van toepassing zijn.

Artikel 357/12 tot en met 357/14 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/15 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dien verstande dat de woorden "algemene vorming" voor opleidingsvorm 3 als de woorden "de algemene en sociale vorming" worden gelezen.

Artikel 357/16 tot en met 357/17 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/18 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat voor opleidingsvorm 3 moet worden aangevuld dat het behalen van de eindstudiebekrachtiging op het einde van de kwalificatiefase of de integratiefase niet tot gevolg mag hebben dat een leerling vóór het jaar waarin hij de leeftijd van achttien jaar bereikt, zijn opleiding of deelname aan het leerplichtonderwijs beëindigt.

Artikel 357/19 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, als de aanpassingen de werkplekcomponent betreffen.".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 22. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 357/65 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/65. Artikel 357/20 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/21 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de leerling door de trajectbegeleider ondersteund moet worden bij onder andere het intakegesprek, de voorbereiding of de opvolging ervan en dat de mentor aanwezig is bij het intakegesprek.

Artikel 357/22 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat wat de duur betreft, de opleiding in opleidingsvorm 3 minstens 32 opleidingsuren omvat.

Artikel 357/23 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/24 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat het opleidingsplan wordt opgenomen in het handelingsplan.”.

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders”.

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 23, een artikel 357/66 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/66. De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering of subsidiëring van de personeelsleden de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen. Daarbij wordt voor de berekening van het onderwijskundig personeel in opleidingsvorm 3 rekening gehouden met het minimale en het maximale aantal lesuren per week, vermeld in artikel 333, en het aantal lesuren dat voor de berekening in de integratiefase is vastgelegd op 38.

De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering en de subsidiëring van de werking de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen.”.

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/67 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/67. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket lesuren en uren, zoals bepaald in of krachtens deze codex, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal lesuren en uren worden aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid worden als “trajectbegeleiding duaal”. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° lesuren en uren kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering bepaalt voor de voormelde aanwending een maximum dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren en uren door een aanbieder aan een andere aanbieder, voor de lesuren ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen. Bij de overdracht van een school voor buitengewoon secundair onderwijs aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende lesuren en uren omgezet in een krediet volgens parameters die de Vlaamse Regering vastlegt. Die parameters worden toegepast als een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uren uitbesteedt aan een school voor buitengewoon secundair onderwijs;

4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van de duale structuuronderdelen.”.

Art. 26. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 26, een artikel 357/68 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/68. Artikel 357/29 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 28, een artikel 357/69 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/69. Artikel 357/30 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 30. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 10. Monitoring".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 30, een artikel 357/70 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/70. Artikel 357/31 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 11. Overlegforum".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 357/71 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/71. Artikel 357/32 tot en met 357/36 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Art. 34. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° alternerende opleiding: elke opleiding van het voltijds secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, die door de Vlaamse Regering als duaal wordt aangeduid en elke opleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd. In dergelijke opleiding worden contactonderwijs bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één enkel opleidingsplan en zijn daarom inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd;".

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Art. 35. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, met uitzondering van artikel 1, 2, 8, 9, 11, 14, 16, 18, 20, eerste lid en tweede lid, artikel 22, eerste lid en vijfde lid, artikel 27, 31, 33 tot en met 34, die in werking treden op 1 maart 2019.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN HET AGENTSCHAP VOOR ONDERNEMERSVORMING SYNTRA VLAANDEREN

AGENTSCHAP VOOR
ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN

ADVIES VAN DE RAAD VAN BESTUUR DD. 25/05/2018

Adviesaanvraag over het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

De raad van bestuur van Syntra Vlaanderen geeft positief advies voor bovengenoemd voorontwerp van decreet met volgende opmerking:

Artikel 34 gaat over de wijziging van het begrip alternerende opleiding in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.
In het huidige artikel staat er: *Elke opleiding van het voltijds secundair onderwijs, met uitzondering van de integratiefase van opleidingsvorm 3, ...* In het nieuwe artikel spreekt men over het *voltijds secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, ...*
De raad van bestuur leidt daaruit af dat het begrip 'het voltijds secundair onderwijs' een andere betekenis heeft gekregen. In het huidige artikel wordt met 'voltijds secundair onderwijs' immers zowel het gewoon als het buitengewoon secundair onderwijs bedoeld, maar in het nieuwe artikel blijkbaar alleen nog het voltijds gewoon secundair onderwijs.

Voor de aanpassing van de definitie van het begrip alternerende opleiding is uitgegaan van de huidige definitie waarin sprake is van 'opleidingen die als duaal worden aangeduid' waarmee de opleidingen van het project Schoolbank op de werkplek bedoeld werden. Met opleidingen die als duaal worden aangeduid worden nu de duale structuuronderdelen bedoeld. De opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd zijn de opleidingen van het stelsel leren en werken. De raad van bestuur vindt het dan ook eenvoudiger om voor de definitie van het begrip alternerende opleiding gewoon te verwijzen naar '*de duale structuuronderdelen bedoeld in artikel 357/5 en artikel 357/60 van de codex secundair onderwijs en de opleidingen bedoeld in artikel 20 van het decreet leren en werken*'.

Dit advies werd eenparig gegeven.

Brussel, 25 mei 2018

Voor eensluidend verklaard,

Bruno TINDEMANS
Gedelegeerd bestuurder

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Duaal Leren in BuSO OV 3 en 4

Brussel, 4 juni 2018

SERV_20180604_Decreet_duaal_leren_BuSO_ADV.docx

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Duaal Leren in BuSO OV 3 en 4

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4
Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Onderwijs
Ontvangst adviesvraag: 2 mei 2018
Adviestermijn: 30 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad: 4 juni 2018

Contactpersoon: Mieke Valcke - mvalcke@serv.be

SERV
sterk door overleg

Mevrouw Hilde CREVITS
Vlaams minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Mieke Valcke mvalcke@serv.be	SERV_BR_20180604_DuaalLereninBuSO	4 juni 2018

Duaal Leren in BuSO OV 3 en 4

Mevrouw de minister

De raad heeft uw adviesvraag m.b.t. het Duaal Leren in het buitengewoon secundair onderwijs goed ontvangen en maakt u hierbij een beknopt briefadvies over. De raad is tevreden dat er werk gemaakt wordt van organiek Duaal Leren in het BuSO.

Het is positief dat het Duaal Leren zowel voor onderwijsvorm 3 als voor onderwijsvorm 4 geldt. Werkplekleren is voor de betrokken doelgroep van groot belang omdat dit de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt op een goede wijze faciliteert. Het Gebruikersoverleg[1] geeft aan dat leerlingen zo een realistische inschatting kunnen maken van de werkvloer en dat het hun opleiding rijker maakt. Sensibilisering van scholen is nodig zodat zij deze leerweg ook als een meerwaarde zullen gaan zien.

Het Duaal Leren in het BuSO is grotendeels een kopie van het Duaal Leren in het secundair onderwijs, wat een goede en logische zaak is. De raad geeft twee aandachtspunten bij de invulling ervan: belang van groeitrajecten en van voldoende terugvalmogelijkheden.

Inzetten op groeitrajecten

Een eerste aandachtspunt gaat over het aandeel werkplekleren. In Duaal Leren wordt gestreefd naar 60% van de tijd op de werkplek. De memorie van toelichting stelt terecht dat voor de groep van jongeren in het BuSO de trajectbegeleider nog sterker dient te voorzien in begeleiding. Ook de mentoren zullen voldoende ondersteuning dienen te krijgen om de leerlingen uit het BuSO op een goede manier te coachen.

De raad wenst er aan toe te voegen dat zeker in het buitengewoon secundair onderwijs de mogelijkheid moet worden voorzien om te werken met groeitrajecten waarbij bv. het eerste jaar van een opleiding verloopt met een stageovereenkomst alternererende opleiding (SOAO) en het

[1] Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid, vertegenwoordiger van de kansengroepen in de Commissie Diversiteit van de SERV

tweede jaar met een overeenkomst alternerende opleiding (OAO). De raad verwijst hierbij naar de positieve ervaringen in het kader van het proeftuinproject Groenbeheer BuSO OV3.

Inzetten op groeitrajecten houdt ook in dat uitdagende leertrajecten worden opgezet op maat, waarbij het halen van een onderwijskwalificatie niveau 2, 3 of 4 of (meerdere) beroepskwalificaties niveau 2, 3 of 4 gestimuleerd wordt, afhankelijk van de opleidingsvorm. In het kader van levenslang leren en de aansluiting met de arbeidsmarkt kunnen na de initiële opleiding ook beroepskwalificerende trajecten gevolgd worden of stappen gezet worden naar voortgezet onderwijs bv. Se-n-Se of HBO5 (vooral leerlingen OV4).

Voldoende terugvalmogelijkheden

Een tweede aandachtspunt gaat over de terugvalmogelijkheden van leerlingen, zeker nu de verplichting wegvalt om in de zelfde onderwijsinstelling naast de duale richting ook een voltijds aanbod te voorzien. Voor sommige BuSO-leerlingen is mobiliteit immers een extra aandachtspunt. Daar moet bij de planning van het onderwijsaanbod in de regio dan ook extra rekening mee gehouden worden, zodat er voldoende bereikbare terugvalmogelijkheden zijn wanneer de niet-duale variant niet aangeboden wordt.

Hoogachtend

Pieter Kerremans	Hans Maertens
administrateur-generaal	voorzitter

Kopie: minister Muyters

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

vlaamse onderwijsraad

Raad Secundair Onderwijs

14 juni 2018

RSO-RSO-ADV-1718-008

Duaal leren in het buso

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 7 mei 2018

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 14 juni 2018 met eenparigheid van stemmen.

Voorbereiding: commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt op 23 mei 2018 onder voorzitterschap van Mil Kooyman en commissie Buitengewoon Secundair Onderwijs op 31 mei 2018 onder voorzitterschap van Willy Claes

Dossierbeheerder(s): Roos Herpelinck en Marleen Colpin

1 Bijkomende leerkansen maar ook nood aan versterking van de succesvoorwaarden

De Vlor is al langer vragende partij om bijkomende leerkansen te creëren voor jongeren in het buitengewoon secundair onderwijs. In zijn advies over de modernisering van het secundair onderwijs vroeg hij om een globale visie te ontwikkelen over de plaats van het buitengewoon secundair onderwijs in een vernieuwd aanbod en een nieuwe organisatie van het secundair onderwijs.[1] De Vlor drong eerder ook al aan op een relevante deelname van scholen uit het buso aan de tijdelijke projecten 'Schoolbank op de werkplek'.[2]

Dit voorontwerp van decreet geeft een decretale basis voor duaal leren vanaf het schooljaar 2019-2020 in OV3 en OV4. Dit vormt een verrijking van het bestaande aanbod. Doordat de huidige alternerende beroepsopleiding tijdens de integratiefase blijft bestaan, is het gegarandeerd dat meerdere vormen van werkplekleren in het buitengewoon onderwijs naast elkaar kunnen functioneren.

2 Beleidsdesign en de implementatie

De Vlor waardeert dat het duaal aanbod in het buso OV3 en OV4 uitgerold wordt samen met de uitrol van het duaal leren voor het gewoon secundair onderwijs.[3] Het is belangrijk dat jongeren de keuze hebben tussen duaal leren in verschillende onderwijs- en opleidingsvormen van het secundair onderwijs.

De tijdelijke projecten kunnen in het volgende schooljaar verder werken en vanaf het schooljaar 2019-2020 opgaan in het nieuwe duaal buso. Dit biedt continuïteit om goede praktijken die nu al bestaan op een zinvolle manier te integreren in het nieuwe kader. De Vlor blijft wel vragende partij naar een gedegen evaluatie van deze tijdelijke projecten. Daar kunnen immers kritische randvoorwaarden uitkomen waarmee in het verdere implementatieproces moet worden rekening gehouden.

3 Cruciale succesvoorwaarden

Om van duaal leren in het buso een succes te maken, moet volgens de Vlor worden voldaan aan zeven voorwaarden. Deze vloeien voort uit de specifieke noden van de leerlingen in het beroepsgericht buitengewoon secundair onderwijs.

---

[1] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de modernisering van het studieaanbod in het secundair onderwijs*, 21 februari 2017; Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *De modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs*, 3 oktober 2017.

[2] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de uitbreiding van het tijdelijk project 'schoolbank op de werkplek' (2018-2019)*, 8 maart 2018.

[3] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over de aanloopfase van het duaal leren*, 19 april 2018; Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over het voorontwerp van decreet duaal leren*, 12 oktober 2017.

3.1 Garanties voor zowel een duaal als een lineair traject op verschillende momenten in het studietraject

De overheid gaat uit van een verschuiving van leerlingen tussen de duale en de niet-duale vorm van buso. De Vlor drukt daarom zijn bezorgdheid uit voor de organiseerbaarheid van de verschillende opleidingstrajecten op een school binnen de bestaande regels voor rationalisatie en programmatie.

De raad vraagt dat er zowel op het niveau van het decreet als bij de verdere implementatie van het duaal leren in buso meerdere trajecten open blijven liggen voor de leerlingen. Zo is het belangrijk dat zij zowel bij de start in de integratiefase als bij de start van de kwalificatiefase kunnen kiezen voor duaal leren, ongeacht de keuzes die ze daarvoor hebben gemaakt. Het decreet legt terecht geen lineair verband tussen duaal leren in de integratie- en de kwalificatiefase.

De Vlor vraagt dat er garanties zijn voor het verderzetten van leertrajecten als blijkt dat de tewerkstelling binnen duaal leren niet leidt tot een adequaat leerproces. Een flexibel traject afgestemd op de specifieke leer- en ontwikkelingsnoden van een individuele leerling behoort tot de essentie van het buso. Als trajecten niet werken, moet een jongere kunnen (terug) instromen in het niet-duaal aanbod van het buso OV3 en OV4.

Het is dan ook wenselijk dat scholen opleidingen kunnen organiseren in zowel duaal als niet-duaal leren. Beide alternatieven moeten daarom naast elkaar kunnen worden aangeboden in een bepaalde school.

Gelet op de vigerende rationalisatie en programmatienormen, zou de organisatie van beide leertrajecten wel eens kunnen leiden tot spanningen, zeker in de kwalificatiefase. Deze normen staan al onder druk door veranderende leerlingenstromen ingevolge het M-decreet. Die zeer hoge druk op de rationalisatienormen blijkt ook al uit de eerste ervaringen met het project 'Schoolbank op de werkplek'. De Vlor vraagt om overleg en bijsturing van de rationalisatienormen die gelden voor scholen buso. De raad pleit voor een flexibeler kader voor programmatie en rationalisatie in het buso om zo adequaat in te spelen op de specifieke noden van de leerlingen.

3.2 Garanties voor de arbeidsmarktpositie van de leerlingen

Art. 4 van het voorontwerp beperkt terecht de tewerkstelling tot het reguliere arbeidscircuit (gelet op de finaliteit van OV3). De Vlor wijst erop dat het wel een serieuze uitdaging wordt om een voldoende aanbod aan werkplekken te garanderen voor leerlingen met specifieke noden. Dit zal een volgehouden engagement en redelijke aanpassingen vragen van de werkgevers. De Vlor ziet daarvoor een goede decretale basis in art. 16.

De Vlor vindt het daarenboven belangrijk dat in alle betrokken fora (onder meer in overleg met de federale overheid) het gesprek wordt gestimuleerd over een meer inclusieve arbeidsmarkt en 'universal design' van werkplekken.[4] De Vlaamse overheid zou stimulerende of flankerende maatregelen kunnen nemen om bedrijven hiertoe aan te zetten. Er is zeker nood aan een sterkere sensibilisering van werkgevers over inclusie op de werkplek.

[4] Zie hiervoor onder meer art. 27 van het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap.

3.3 Garanties voor handelingsplanning van het hele duaal traject

De Vlor vindt het positief dat de handelingsplanning betrekking zal hebben op zowel de trajecten op school als op de trajecten op de werkvloer (art. 16). Dit moet toelaten dat de school leerlingen begeleidt op de werkplek. De school maakt met de werkgever afspraken over de beoogde leerresultaten en over de redelijke aanpassingen die hierbij nodig zijn. De handelingsplanning is daarvoor een prima basis.

De Vlor stelt vast dat het decreet niet voorziet in een aanloopfase voor duaal buso. De raad volgt de analyse van de overheid dat dit best kan worden geïntegreerd in de toeleiding naar duaal leren en dus past in de handelingsplanning tijdens de opleidingsfase. De toeleiding en de inschatting van de arbeidsrijpheid zijn criteria om een leerling te laten overgaan naar de kwalificatiefase.

De Vlor pleit ervoor dat de regelgeving die uitvoering zal geven aan dit decreet voldoende ruimte laat voor een aangepast lesprogramma en een aangepaste studieduur (in functie van de noden van de lerende). In dit verband verwijst de raad naar de bepaling uit het BVR met uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase die toelaat dat de periode van 20 opleidingsdagen waarin een leerling geen overeenkomst hoeft te hebben, verlengd wordt (art. 1). De huidige proefprojecten duaal leren in buso laten dergelijke flexibiliteit in tegenstelling tot de regelgeving op het reguliere buso niet toe en dat is jammer.

3.4 Garanties voor een brede vorming op maat in elke opleiding

De Vlor wil dat duaal leren jongeren een stimulans geeft tot verder leren en ontwikkelen. Vanuit dat perspectief is de raad bezorgd over de formulering van art. 9, 2° omdat dit lijkt te suggereren dat jongeren die al een onderwijskwalificatie behaalden, niet meer kunnen deelnemen aan duaal leren. Dit is zeker niet de bedoeling. Daarom moet de tekst van het decreet worden aangepast door te spreken over ‘een of meerdere onderwijskwalificaties’. Deze zorg moet verder worden bewaakt bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet.

Ten tweede vraagt de Vlor dat standaardtrajecten sowieso algemeen vormende competenties bevatten. Nu lijkt de tekst van art. 16, 6° te suggereren dat dit niet hoeft voor alle leerlingen. Het is nochtans belangrijk dat leerlingen uit het buso, naast arbeidsmarkgerichte vorming, ook een aanbod op maat krijgen van brede vorming (geletterdheidscompetenties, leercompetenties gericht op levenslang en levensbreed leren, ...). In de handelingsplanning kunnen die doelen worden afgestemd op de individuele leer- en ontwikkelingsnoden van de leerling.

3.5 Een volwaardige plaats in de matrix secundair onderwijs

De Vlor stelt vast dat art. 14 een BVR in het vooruitzicht stelt over de duale structuuronderdelen voor OV3 en OV4. De raad vraagt om verder in overleg te gaan over de structuuronderdelen die worden aangeboden en over de benamingen/kwalificaties die na de structuuronderdelen worden uitgereikt. Uitgangspunten hiervoor zijn onder meer het bieden van een waarderend perspectief aan jongeren die voor de opleiding kiezen. Het beoogde assistentniveau moet op een positieve manier in beeld worden gebracht. Een tweede uitgangspunt is dat de opleidingenstructuur moet uitgaan van beroepen die leiden tot duurzame inzetbaarheid en niet van afgelijnde functies. Bij

wijze van voorbeeld verwijst de Vlor naar de huidige opleiding machinale hout- en schrijnwerkerij (i.p.v. paletten- en krattenmaker) en de opleiding winkelhulp (i.p.v. aanvuller). Ten derde moeten de opleidingen leiden tot een reële tewerkstelling op de reguliere arbeidsmarkt. Tot slot heeft de Vlor vragen bij het feit dat voor bepaalde types uit het buso nauwelijks een opleidingstraject is voorzien (bijv. type 4).

De Vlor wil om advies worden gevraagd over dit BVR.

3.6 Garanties voor bijkomende ondersteuning van de leerling op de werkplek

Uit de eerste projecten blijkt dat leerlingen uit het buso succesvolle leerervaringen opdoen in een duaal leertraject mits ze kunnen rekenen op de nodige ondersteuning van de school. Er is nood aan een intake en concrete leerinstructie op de werkplek (gebaseerd op de informatie uit de handelingsplanning). De mentor (begeleider uit het bedrijf) moet kunnen beschikken over ondersteuning in het kiezen van adequate instructiemethodes (arbeidsinstructie omzetten in leerinstructie) en inzicht hebben in de specifieke leerbehoeften van de leerling. Hij moet ook beschikken over pedagogische en didactische competenties.

Opdat deze mentor adequaat kan functioneren, moet hij kunnen terugvallen op informatie van de school over de nodige redelijke aanpassingen en hoe die op de meest pragmatische manier kunnen worden uitgebouwd. Dit betekent onder meer dat de trajectbegeleiders van de school genoodzaakt zijn tot frequentere begeleidingsbezoeken aan de bedrijven waar leerlingen tewerkgesteld zijn. De trajectbegeleiders vanuit de school moeten ook arbeidshandelingen mogen demonstreren ter ondersteuning van de mentor in het bedrijf om zo bij te dragen tot adequate leerinstructie voor de leerling.

Daarom vraagt de Vlor dat de school voor buso beschikt over de nodige personeelsleden om dit vorm te geven (art. 22). Ten tweede is er nood aan een wettelijke basis om de aansprakelijkheid van werkgevers en van leerkrachten uit de buso school te regelen. De Vlor vraagt om daarover het overleg op te starten met de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

3.7 De sociale omkadering van de leerling

De Vlor vraagt om het loon van de leerling in duaal leren los te koppelen van vervangingsinkomens in het gezin. Er is hierover dringend overleg nodig met het federale niveau.

De Vlor pleit ook voor eenduidigheid in de aard van de overeenkomsten tussen de leerling en het bedrijf. Het is niet wenselijk dat het oordeel van de ontwikkelcommissie bepaalt of een jongere een stage-overeenkomst alternerende opleiding (SOAO) dan wel een overeenkomst alternerende opleiding (OAO) moet sluiten. Voor het Vlor is het wenselijk dat alle jongeren in het eerste jaar duaal buso een SOAO krijgen en in het tweede jaar van hun traject een OAO.

De raad herinnert ook aan de andere sociale voorwaarden die werden gevraagd in het advies over het voorontwerp van decreet over duaal leren.[5] De toekenning van een leervergoeding en de

[5] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Advies over het voorontwerp van decreet duaal leren*, 12 oktober 2017, p. 2-3.

vakantieregeling waren hier belangrijke bezorgdheden. De Vlor is voor buso-leerlingen ook bezorgd over de totale studie- en/of werkbelasting.

4 Samenvattend

De Vlor waardeert dat het buso duaal kan worden ingericht. Maar de Vlor blijft wel vragende partij naar een globale visie op een vernieuwd buitengewoon secundair onderwijs waarin het buso volwaardig deel uitmaakt van een opleidingenstructuur voor het secundair onderwijs. De Vlor zal in het volgende werkjaar de modernisering van het buso in al zijn aspecten op de agenda zetten. De raad zal ook een studiedag organiseren over de noodzakelijke aanpassingen voor redelijke aanpassingen op de werkplek voor leerlingen met specifieke noden.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Saskia Lieveyns
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

PROTOCOL NR. 100

HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- SECTORCOMITÉ X – ONDERWIJS (VLAAMSE GEMEENSCHAP);
- COMITÉ VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – AFDELING 2 – ONDERAFDELING "VLAAMSE GEMEENSCHAP";
- OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITÉ VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

OP 26 JUNI 2018

SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 6 juli 2018

PROTOCOL NR. 100 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";**
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 26 JUNI 2018

over

het **voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Geert BOURGEOIS, Minister-president van de Vlaamse Regering - voorzitter sectorcomité X en comité C2;

2. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs - voorzitter OOC;

3. dhr. Bart TOMMELEIN, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie – lid;

4. mevr. Liesbeth HOMANS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding – lid,

5. dhr. Philippe MUYTERS, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport – bijkomend lid,

en de afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP), vertegenwoordigd door:

Mevr. Lieve VANSINTJAN, coördinatie OKO

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.**

***

Het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers geeft het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 een akkoord met opmerkingen.

Het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers gaat akkoord met de organisatie van duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. OKO heeft echter opmerkingen bij artikel 14 en de vermelding dat de Vlaamse Regering voorwaarden of beperkingen kan verbinden aan de organisatie van de structuuronderdelen van de opleidingsvormen 3 en 4. OKO vraagt verder overleg over de structuuronderdelen en over de kwalificaties die na de structuuronderdelen zullen worden uitgereikt. OKO vraagt namelijk dat er moet toegewerkt worden naar een duurzame opleidingen-structuur, die moet uitgaan van beroepen die een waarderend perspectief bieden aan de jongeren én die leiden tot een reële tewerkstelling op de reguliere arbeidsmarkt.

OKO heeft vanuit diezelfde bekommernis ook opmerkingen bij de formulering van artikel 16 omtrent de standaardtrajecten voor de duale structuuronderdelen. OKO wijst er op, dat voor de standaardtrajecten voor BUSO de algemeen vormende component van essentieel belang is. Nu lijkt de formulering te impliceren dat dit niet hoeft voor alle leerlingen, wat gezien de doelgroep niet aangewezen is.

Ten slotte formuleert OKO voorbehoud bij artikel 18 in verband met de programmatie van een duaal structuuronderdeel. OKO begrijpt het belang van een goede terugvalpositie voor de leerling op het moment dat het duale aanbod niet zou voldoen, maar OKO vraagt ook garanties voor de BUSO-scholen. Vele scholen buitengewoon onderwijs dragen nu nog de gevolgen qua daling van leerlingenaantallen op basis van de uitrol van het M-decreet. Nu te grote verplichtingen opleggen aan deze scholen mochten ze bepaalde opleidingen duaal willen aanbieden, kan er voor zorgen dat ze van deze interessante mogelijkheid geen gebruik zouden maken om hun aanbod te optimaliseren. De Vlaamse Regering moet dan ook de nodige middelen voorzien, zodat de BUSO-scholen die in een duaal traject wensen te voorzien tegemoet kunnen komen aan de gestelde verplichtingen qua programmatie en qua trajectbegeleiding.

***

De voormelde afvaardiging van de overheid,

en de afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

Mevr. Hildegard SCHMIDT, verantwoordelijke belangenbehartiging

- het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Luc COPPIETERS, adviseur

hebben een gedeeltelijk akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.**

***

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord omwille van volgende redenen:

Het geeft haar **akkoord** omwille van:

- het feit dat er geluisterd is naar het werkveld;
- het opnemen van de meeste artikels in het moederdecreet (waarop POV ook een protocol van gedeeltelijk akkoord heeft gegeven).

Het kan **niet-akkoord** gaan om volgende redenen:

- de regeling rond de mentoren op de werkvloer is te vrijblijvend en houdt geen garantie op kwaliteit in. Deze mentoren hebben een belangrijke functie die verschillend is van de huidige invulling van stagementor. Elke mentor moet naast beroepsvaardigheden beschikken over pedagogische competenties omdat het niet enkel gaat over begeleiden maar ook over aanleren van kennis en vaardigheden op de werkvloer. Wij zien dat sommige sectoren in de proefprojecten deze materie ter harte hebben genomen, maar we zien jammer genoeg dat andere sectoren dit (nog) niet doen. Dit kan volgens ons enkel wanneer de pedagogische competentie van een mentor decretaal wordt verankerd.

Naast deze positieve en negatieve punten, is er voor Provinciaal Onderwijs Vlaanderen nog één belangrijke voorwaarde die duidelijk moeten uitgeklaard worden in een besluit, om duaal leren in zijn geheel (onafhankelijk van onderwijsvorm) kwalitatief te laten slagen. Dit gaat over:

- een duidelijke omschrijving en afbakening van het leerlingenstatuut, de bijhorende vakantieregeling en verzekering. Ondanks gesprekken lijkt men niet tot een consensus te kunnen komen tussen arbeid en onderwijs. Wij hopen dat de overheid voor het begin van het schooljaar haar engagement na zal komen en zelf knopen zal doorhakken over deze materie die voor beide partners aanvaardbaar zullen zijn.

Tot slot is het voor Provinciaal Onderwijs Vlaanderen moeilijk te vatten dat men de beloofde algemene evaluatie van de proefprojecten niet afwacht om al met een volledige uitrol te beginnen. POV hoopt dat alsnog na deze evaluatie bijsturingen zullen gebeuren aan (eventueel) alle decretale teksten in verband met duaal leren.

***

OVSG geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Bij de onderhandelingen van de invoering van duaal leren had OVSG gevraagd om BuSo te betrekken bij deze vorm van onderwijs. OVSG is erkentelijk dat er nu een decreet voorligt om dit mogelijk te maken. OVSG gaat om die reden akkoord met het ontwerp van decreet.

Voor volgende punten wil OVSG opmerkingen maken.

Omwille van de snelheid van invoering blijven nog een aantal vragen niet opgelost, cruciale vragen rond het statuut van de leerling, de verzekering, de kwaliteitsborging van de mentor die reeds bij de bespreking van het onderliggende decreet duaal leren werden opgeworpen. Net voor jongeren uit het BuSO moeten deze punten uitgeklaard worden alvorens duaal leren ingevoerd kan worden. Leerlingen uit het BuSO zijn immers leerlingen met specifieke noden waarvoor extra ondersteuning wordt voorzien.

1. Mentoren

Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de kwaliteit van de mentoren. De mentor zal een taak van onderwijs op zich moeten nemen, maar er zou moeten duidelijkheid zijn over hoe de bijzondere vakdidactische en pedagogische kwaliteit op de werkvloer zal kunnen worden toegepast.

2. Een garantie van de individuele handelingsplannen op de werkplek

Het individuele handelingsplan is een ontwikkelingstraject en dat moet ook op de werkplek gehanteerd worden. De breedte van de verschillende competenties van het individueel handelingsplan zouden moeten aan bod komen op de werkplek. Het is daarbij belangrijk om in te zetten op de competenties die nog niet het gewenste beheersniveau bereikt hebben als op wat reeds wel wordt beheerst.
Er moet een evenwicht zijn voor leerlingen uit het BuSO tussen de werkplekcomponent en de schoolcomponent. Bij langere periodes op de werkplek moeten er terugkomdagen op school worden voorzien.
OVSG vraagt zich af hoe dat zal worden gerealiseerd, nu er in het decreet duaal leren BuSO hierover niets wordt voorzien.

3. Trajectbegeleiding zonder nodige middelen

Voor leerlingen uit het BuSO is de trajectbegeleiding zeer belangrijk en omvangrijker dan voor leerlingen uit het gewoon secundair onderwijs. De trajectbegeleider zal vaak op de werkplek aanwezig moeten zijn en de leerling belangrijke ondersteuning moeten bieden. Zijn rol is een onontbeerlijke schakel tussen bedrijf, school en leerling. Wil men kwaliteitsvol duaal leren in het BuSO realiseren, dan moet er ook bereidheid zijn te erkennen dat de trajectbegeleider een belangrijke en interactieve rol toebedeeld krijgt. Het nu voorhanden zijnde urenpakket is daarvoor ontoereikend.

4. Relatie programmatie duaal leren tegenover het lineair traject

De programmatieregels zijn te strikt, het is immers slechts mogelijk om duaal aan te bieden in reeds bestaande nauw verwante structuuronderdelen. De logica moet worden omgekeerd: het zou moeten mogelijk gemaakt worden om duaal in te richten en er dan zonder programmatieregels een lineair nauw verwant structuuronderdeel aan vast te hangen om een terugvalbasis te garanderen voor de leerling.

De kwalificatiefase is de fase van de laatste twee jaren van het BuSO waarin de leerling zich kwalificeert en waarin het duale traject wordt ingericht. Indien er alleen een nauw verwant structuuronderdeel geprogrammeerd is in de fase voorafgaand aan de kwalificatiefase (opleidingsfase), dan heeft de leerling nog steeds geen terugvalbasis vanuit het duale traject naar het lineaire traject. Voor OV3 moet ook in de kwalificatiefase in het lineair traject een nauw verwant structuuronderdeel ingericht worden, zodat leerlingen binnen de vertrouwde schoolcontext de gewenste kwalificatie kunnen behalen. Het decreet heeft voor opleidingsvorm 3 ook een aanpassing van de rationalisatienorm voorzien, om dit voor scholen mogelijk te maken.

Concluderend kan OVSG een gedeeltelijk akkoord geven.

***

De afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en de afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen

- **het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Marc SMETS, afdelingshoofd

Dhr. Guido LIESSENS, adjunct van de directeur

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris, ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Filip VANDENBERGHE, nationaal secretaris, COC

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar, VSOA-Onderwijs

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde **voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.**

***

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen drukt zijn appreciatie uit voor het opnemen van de opleidingsvormen 3 en 4 van BuSo in duaal leren. Katholiek onderwijs blijft ook vragende partij om duaal leren uit te breiden naar het volwassenenonderwijs. Omdat BuSo wordt ingeschoven in het bestaande decreet over duaal leren, formuleert Katholiek Onderwijs Vlaanderen dezelfde bedenkingen die het destijds heeft ingebracht.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft de ambitie van de Vlaamse Regering om jongeren via duaal leren bijkomende kansen te geven tot vorming, competentieontwikkeling en concrete werkervaringen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen is de mening toegedaan dat duaal leren maar tot (meer) succes kan leiden, indien het in de markt wordt gezet als een “onderwijsleertraject”, evenwaardig aan de niet-duale variant. De klemtoon van de werkplekcomponent ligt bijgevolg

niet op "werken", maar op het "aanleren van competenties op de reële (of gesimuleerde) werkplek". Met het oog op een succesvolle uitrol betekent dit dat voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen een aantal belangrijke voorwaarden dienen ingevuld of bijgestuurd te worden.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen apprecieert het engagement van de Vlaamse Regering om aanpassingen aan te brengen aan het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of van relevante uitvoeringsbesluiten, na consensus tussen opleidingsverstrekkers en de SERV-partners of bij gebrek aan consensus na voorstel van de overheid, maar houdt voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen onvoldoende garanties in.

Katholiek Onderwijs vraagt met aandrang om de volgende aspecten te regelen of bij te sturen:

- **Definitie van "duaal leren"**: Katholiek Onderwijs Vlaanderen vindt dat de definitie bijkomende de volgende elementen dient te bevatten:
    - gelijkwaardig kwalificerend traject als dat van de niet-duale variant;
    - gedekt door een (deeltijdse) arbeidsovereenkomst (inclusief pro rato bezoldiging) die wordt opgeschort tijdens de schoolvakanties;
    - een wekelijkse prestatieregeling die wordt bepaald op basis van de wekelijkse lesurentabel van de niet-duale variant van de aanbieder (bv. 34 u.).
- **Toepassing van de term "duaal"**: per standaardtraject kan de wenselijkheid omtrent de verhouding schoolcomponent-werkplekcomponent worden vastgelegd. De werkplekcomponent dient daarbij "substantieel" te zijn. Dit houdt in dat mathematische benadering (gemiddeld 14 uren op schooljaarbasis) wordt verlaten en er een opleidingsovereenkomst wordt afgesloten conform de in het standaardtraject afgesproken gemiddelde wekelijkse aanwezigheid op de werkplek, die minder dan 14 uren kan bedragen.
- **Vakantieregeling**: de vakantieregeling van het voltijds secundair onderwijs blijft van toepassing is. We spreken daarom dus niet over "verlofdagen" maar wel over "schoolvakantiedagen". Zoals nu ook al mogelijk is, kan men gebruik maken van de nu al mogelijke flexibele toepassing hiervan: prestaties geleverd op reguliere niet-schooldagen (bv. weekends, schoolvakantiedagen) worden gecompenseerd op reguliere schooldagen.
- **Leervergoeding**: essentieel aan "duaal leren" en het grote verschil met stages is dat er een leervergoeding aan gekoppeld is. De leervergoeding wordt toegekend pro rata van het aantal uur op de (gesimuleerde) werkplek.
- **Kwaliteitsborging van de mentor**: Omdat de klemtoon ligt op het opleiden van de leerling en dus niet op het werken van de leerling, verbindt Katholiek Onderwijs Vlaanderen de opdracht van de mentor specifiek daaraan. Binnen de werkplekcomponent neemt de mentor a.h.w. de rol over van de leraar binnen de schoolcomponent. De mentor is m.a.w. de persoon die in hoofdzaak zelf instaat voor de opleiding en begeleiding van de leerling. Van hem worden als dusdanig ook de nodige vaardigheden en competenties verwacht die het mogelijk maken dat hij de leerling instrueert en begeleidt in het realiseren van de aan te leren competenties. Conform de verwachtingen t.a.v. de mentor wordt van hem verwacht dat hij minimaal een opleiding tot mentor volgt en een bewijs van goed zedelijk gedrag kan voorleggen zoals gebruikelijk voor het onderwijs (hij maakt van rechtswege immers deel uit van de klassenraad).

- **Verzekeringen**: voor de tijd en prestaties op de (gesimuleerde) werkplek, de onderneming verzekeringen afsluit voor de leerling duaal, analoog aan deze van de werknemers die zij tewerkstelt. Voor de tijd en prestaties binnen de schoolcomponent sluit de aanbieder duaal leren (school/centrum) eigen verzekeringen af op basis van de vigerende regelgeving (bv. een arbeidsongevallenverzekering voor de onbezoldigde stagiairs)."

- **Kwaliteitstoezicht**: Katholiek Onderwijs Vlaanderen verzoekt tevens dat de controle op de realisatie van de competenties op de werkplekken (gelet op het verstrekken van een evenwaardige onderwijskwalificatie) en de kwaliteit van de geboden opleiding niet op basis van een major-minorrol zou worden opgenomen door Syntra Vlaanderen en de Vlaamse onderwijsinspectie, maar wel op een equivalente basis.

***

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat niet akkoord met het voorontwerp.

Het GO! is best tevreden met de uitbreiding van het duaal stelsel naar OV3 en OV4 van het buitengewoon secundair onderwijs - er is effectief ook in het buitengewoon onderwijs interesse voor duale trajecten.

Maar het GO! maakte zwaar voorbehoud bij het onverhoedse organiek maken van duale trajecten in het *ontwerpdecreet betreffende duaal leren en de aanloopfase*. De knelpunten toen gelden onverkort voor het voorliggende ontwerp, dat een doorslag is van de regeling voor het gewoon onderwijs. Een oplossing ervoor ligt ook niet direct in het verschiet.

De bedenkingen komen, in kort bestek, hierop neer:

- wat is de zin van een proefproject als niet de moeite wordt genomen het grondig te evalueren vóór wordt beslist tot een organieke verankering. Met name in het buitengewoon onderwijs is het aantal standaardtrajecten in de proeftuin beperkt. Het niet-afwachten van een evaluatie kan hier dus, zo mogelijk, nog problematischer blijken. Het GO! dringt er alvast ook nu op aan dat de **ervaringen uit de proeftuin wél worden meegenomen in de verdere uitrol**;

- duaal leren is voltijds onderwijs: het gaat dus voltijds om **leerlingen**. Die volgen dan wel een gedeelte van hun opleiding op de werkplek, maar het zijn, nadrukkelijk, **géén werknemers**. Een aantal knelpunten moet dan ook dringend worden weggewerkt: de vakantieregeling (met behoud van de schoolvakanties), de leervergoeding, de verzekering, de kwaliteitsborging bij de mentoren, het gebrek aan uniformiteit in de contacten (*overeenkomst*, respectievelijk *stageovereenkomst*, alternerende opleiding)... Zonder een definitieve, uniforme en gedragen regeling is er geen kwalitatieve uitrol van duaal leren;

- duale trajecten kunnen al starten in 2019-20, ruim vóór de voorziene uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs in OV3. Het GO! begrijpt dat in het begin nog gebruik wordt gemaakt van standaardtrajecten. Maar **op relatief korte termijn zouden daar curriculumdossiers voor in de plaats moeten komen**. Uiteraard zullen de beroepskwalificaties daarin herkenbaar moeten worden opgenomen, maar dan wel vertaald naar onderwijsdoelen;

- **de trajectbegeleider is een sleutelfiguur**. Hij is de arm van de school op de werkvloer. Meer nog dan bij duaal leren in het gewoon secundair onderwijs zal hij een sterk ondersteunende rol moeten opnemen. Dat moet allemaal gebeuren met uren uit het urenpakket. Het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' toont aan dat er **te weinig middelen beschikbaar zijn voor een degelijke en kwaliteitsvolle trajectbegeleiding**, zeker als naast het duale ook nog een verwant niet-duaal traject blijft aangeboden;

- uiteraard zal Syntra-Vlaanderen in het kwaliteitstoezicht op het onderwijs op de werkplek een cruciale rol spelen. Maar duaal leren is voltijds onderwijs: het is dus onderwijs óók in de component werkplekleren. **De coördinerende rol in het kwaliteitstoezicht komt dan ook – alleen – de onderwijsinspectie toe**;

- bij het beoordelen van programmatiedossiers hanteert de Vlaamse Regering onder meer het criterium **de keuzevrijheid van ouders en leerlingen**, náást **macrodoelmatigheid** (dat overigens ook nu niet wordt gedefinieerd). Het GO! heeft (als enige onderwijsverstrekker) de grondwettelijke **plícht** de keuze voor neutraal onderwijs te garanderen. Die plicht geldt ook in een voor het overige, op basis van het criterium 'macrodoelmatigheid', globaal genomen eerder 'verzadigd' landschap. Daarom dringt het GO! erop aan het criterium als volgt te (her)formuleren: '*de keuzevrijheid van ouders en leerlingen, rekening houdend met de grondwettelijke plicht van het Gemeenschapsonderwijs die te garanderen*';

- waarom moet bij het beoordelen van programmatie-aanvragen de SERV zo'n prominente rol spelen? De SERV is al vertegenwoordigd in de VLOR en kan dáár zijn standpunt te kennen geven (zo nodig als minderheidsstandpunt). Geen enkele andere geleding in de VLOR krijgt zo'n expliciete stem;

- voor leerlingen die, om welke reden ook, uitvallen in een duaal traject, moet in terugvalmogelijkheden worden voorzien. Wegens de doelgroep en de beperkte dekkingsgraad in het buitengewoon onderwijs, moeten er ter zake voldoende garanties zijn;

- een duale opleiding is enkel mogelijk als de school het jaar voordien al een nauw-verwant niet-duaal structuuronderdeel aanbood. Dat moet garanderen dat de school al expertise heeft en wellicht ook al contacten met geschikte werkplekken. De maatregel kan scholen wel beletten in te spelen op nieuwe opportuniteiten;

- het zijn de facto de ontwikkelcommissies die (in het standaardtraject) bepalen aan welke niet-duale trajecten een duaal traject verwant is. Bij de opmaak van de standaardtrajecten is al gebleken dat de ontwikkelcommissies niet altijd dezelfde standaarden hanteren (cf. gebruik van *overeenkomst* versus *stageovereenkomst* alternerende opleiding in het 1ste jaar van een duaal traject BuSO). Afhankelijk van de particuliere visie van leden van de ontwikkelcommissie kan 'nauw-verwant' eerder eng dan wel rekkelijk geïnterpreteerd worden. Een en ander heeft gevolgen voor de programmatiemogelijkheden van scholen.

***

ACOD Onderwijs tekent een protocol van niet akkoord bij het "Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4"

Het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs leunt dicht aan bij het duaal leren in het secundair onderwijs waarbij ACOD Onderwijs al een aantal principiële bezwaren geuit heeft en ook daar een protocol van niet akkoord gaf.

In duaal leren speelt het onderwijsleerproces zich af op de school en de werkplek. Beide componenten dragen een verantwoordelijkheid in het verwezenlijken van het standaardtraject dat de jongere doorloopt met het accent op leren. In het buitengewoon secundair onderwijs is werken via handelingsplan standaard ingebouwd in de begeleiding van de jongere. De quasi onbestaande voorwaarden waaraan een mentor moet voldoen om deze jongere te begeleiden om het leren op de werkplekcomponent te verwezenlijken is niet aanvaardbaar.

Om duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs succesvol te maken is een goede begeleiding tussen de jongere, de trajectbegeleider en de mentor een noodzaak. Het handelingsplan is een cruciaal element en wordt periodiek meermaals aangepast of geëvalueerd tijdens een schooljaar. Daarom vindt ACOD Onderwijs dat in artikel 11 het handelingsplan als instrument kon dienen om het evenwicht en de flexibiliteit tussen schoolcomponent en werkplekcomponent te bepalen. Nu staat gestipuleerd dat de werkplekcomponent gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week omvat. Een gemiddelde op schooljaarbasis is niet aanvaardbaar. Dit betekent zelfs dat de mogelijkheid bestaat dat een jongere de eerste helft van het schooljaar op school en vervolgens de tweede helft op de werkvloer kan doorbrengen. Dit is voor ACOD Onderwijs geen duaal leren.

De zwaarte van de totale begeleiding komt bij de trajectbegeleider te liggen, die in tegen stelling tot het gewoon secundair onderwijs, veel intensiever en individueler moet begeleiden. Dat de overheid hier geen bijkomende uren voorziet, verhoogt de druk op de collega's die in de niet-duale opleiding jongeren begeleiden. Ook voor de mentor is de begeleiding van een jongere uit het buitengewoon secundair onderwijs intensiever. Minstens moet de mentor op de hoogte zijn van de wijze van aanpak, methodiek en kunnen omgaan met de problematiek van de jongere. Dit kan niet alleen verworven worden door aanwezig te zijn bij het intakegesprek. Helaas blijft dit een magere voorwaarde.

Tot slot blijft de terugvalmogelijkheid van een jongere die start met duaal leren een belangrijk aandachtspunt. Door het beperkt aantal opleidingen, het beperkte aanbod en keuze van scholen buitengewoon onderwijs, zijn de mogelijkheden schaars. Ook hier had het handelingsplan als instrument om het evenwicht en de duur van het duaal leren beter gekoppeld kunnen worden aan elkaar in plaats van een volume op een gemiddelde schooljaarbasis in te schrijven.

***

COC onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het Decreet van de Vlaamse Regering betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Volgens COC kan duaal leren ook voor buitengewoon onderwijs een grote meerwaarde betekenen voor de organisatie van het Vlaamse onderwijs als zinvol (ortho)pedagogisch-didactisch leermiddel. De opmerkingen die reeds eerder gemaakt werden, zowel bij de invoering van het proefproject Schoolbank op de Werkplek als bij het Decreet Duaal Leren voor het gewoon onderwijs, zijn gelijkaardig voor dit Decreet zodat COC ook hier geen akkoord kan geven.

COC verwijst daarnaast ook naar de opmerkingen die we maakten in het protocol van niet-akkoord dat werd opgemaakt rond het *Besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase en diverse andere maatregelen dd. 14-06-2018*. Het feit dat we dit kunnen herhalen is een teken van een gemiste kans om voor de doelgroep van het buitengewoon onderwijs een meer specifieke wetgeving te schrijven.

We betreuren specifiek het feit dat er geen verplichting is om naast het duale traject een niet-duaal traject te voorzien wat voor deze doelgroep een voorwaarde zou moeten zijn. We ervaren een tekort aan garanties ten aanzien van de vorming van de mentor op (ortho-) pedagogisch vlak. De trajectbegeleider, die een nog grotere rol speelt in de vertaling van de handicap-specifieke handelingsplanning naar leerinstructies en aanpassingen op de werkvloer, krijgt geen omkadering. Bovendien is het probleem van de mogelijkheid om mee de leerling te begeleiden op de werkvloer niet geregeld.

COC ziet dan ook te weinig garanties dat een flexibele handelingsplanning die de specificiteit van de problematiek van deze leerlingen vertaalt in een haalbaar leertraject, ingeschreven zijn in de wetgeving. De specifieke onderwijsnood, ook op vlak van brede vorming, is hiermee te weinig omkaderd en gegarandeerd. We blijven ook voor de leerlingen van het buitengewoon onderwijs vragende partij voor volwaardige onderwijskwalificaties.

Tenslotte is er de problematiek van het te stringente kader voor de leerling, zowel wat betreft de totale studie-en of werkbelasting als de aard van de overeenkomst . En ook de combinatie van een vergoeding in het kader van duaal leren met een vervangingsinkomens in het gezin moet dringend geregeld worden.

***

Met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 geeft het VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

Vooreerst wil VSOA Onderwijs zijn appreciatie uitdrukken voor het feit dat er getracht is tegemoet te komen aan een aantal van onze opmerkingen.

Wij denken hier dan aan het feit dat voor leerlingen voor wie duaal leren niet de geschikte opleidingsvorm blijkt te zijn, volgens ons steeds een terugvalpositie moet zijn. VSOA Onderwijs drong en dringt nog steeds aan op het opnemen van de verplichting de mogelijkheid te geven om de niet-duale opleiding te kunnen volgen. Gezien de grotere spreiding van scholen buitengewoon secundair is dit voor ons een terechte bezorgdheid. Nu is opgenomen dat een 'nauwverwante' opleiding moet voorzien worden wat zoals gezegd een tegemoetkoming is maar desondanks naar onze mening een gemiste kans is.

VSOA Onderwijs betreurt dat voor de trajectbegeleiding geen bijkomende middelen voorzien worden. Deze groep kwetsbare leerlingen, voor wie al een meer uitgebreide trajectbegeleiding voorzien wordt, verdient niet alleen meer maar ook een meer kwalitatieve begeleiding. Dat hier een prijskaartje aan vasthangt, lijkt ons evident. Dit met de huidige voor handen zijnde middelen willen realiseren, zal zijn impact hebben op het duaal leren, op de kwaliteit van de begeleiding en mogelijks op andere onderwijstaken die de scholen opnemen (verschuiven van middelen).

Wij citeren in dit verband uit ons protocol m.b.t. de aanloopfase: "*VSOA Onderwijs merkt ook op dat voor de trajectbegeleider nog steeds geen structurele extra middelen voorzien zijn. Met het oog op de uitbreiding naar het BuSO waar van de trajectbegeleider nog meer zal verwacht worden qua ondersteuning, willen wij erop wijzen dat als de overheid het duaal leren wil laten slagen en dit aanmoedigt, zij hier ook de nodige middelen zal moeten voor voorzien.*"

Generiek herhaalt VSOA Onderwijs ook de opmerkingen die wij bij eerdere gelegenheden reeds gaven en verwijzen ook naar onze vorige protocollen met betrekking tot duaal leren. Kort opgesomd missen wij nog steeds een duidelijke vakantieregeling en stellen wij nog steeds dat de kwaliteitseisen onvoldoende zijn.

***

VOORONTWERP VAN DECREET
van 6 juli 2018

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 30 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 3/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/2. De bepalingen van deel V/3 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 met duale structuuronderdelen.".

Art. 3. In artikel 308/1, §1, eerste lid, en §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt het woord "tuinbouwarbeider" vervangen door de woorden "tuinbouwarbeider of de opleiding medewerker groen- en tuinbeheer duaal".

Art. 4. Aan artikel 336 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. In afwijking van paragraaf 1, 4°, paragraaf 2 en 3 wordt in duaal leren op het niveau van de integratiefase van opleidingsvorm 3 de werkervaring in een regulier

bedrijf georganiseerd onder de vorm van een arbeidsdeelname in een regulier bedrijf als vermeld in artikel 357/2.".

Art. 5. In artikel 357/44 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, worden de woorden "in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen," geschrapt.

Art. 6. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt een deel V/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/3. Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 7. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepalingen".

Art. 8. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 7, een artikel 357/56 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/56. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 die erkend, gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap, organiseren.".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/57 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/57. Alle definities, vermeld in artikel 357/2, zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met uitzondering van de definities, vermeld in punt 1°, 3° en 5°.

In dit deel wordt verstaan onder:

1° aanbieder duaal leren: een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 of 4;

2° duaal leren: een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Het doel van duaal leren is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie bij opleidingsvorm 4, en het behalen van een beroepskwalificatie, of onderwijskwalificatie onder de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid, bij opleidingsvorm 3;

3° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 1, 2 of 3, en de klassenraad in een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.".

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 357/58 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/58. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 4 en minimaal 32 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 3. De werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het gemiddelde minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek.".

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/59 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/59. Duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 worden als voltijds buitengewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 357/60 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/60. De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 4 vast en deelt die in in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 4 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4. Een duaal structuuronderdeel, met uitzondering van de Se-n-Se in opleidingsvorm 4, kan slechts georganiseerd worden als tijdens het schooljaar voorafgaand aan de programmatie van de duale opleiding een nauw-verwante niet-duale opleiding wordt aangeboden in de school in kwestie.

De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 3 vast en deelt die in in de kwalificatiefase en integratiefase.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3. Een duaal structuuronderdeel kan slechts georganiseerd worden als tijdens het schooljaar voorafgaand aan de programmatie van de duale opleiding een nauw-verwante niet-duale opleiding wordt aangeboden in de school in kwestie.
".

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/61 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/61. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober.".

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/62 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/62. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld dat gebaseerd is op een of meerdere beroepskwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap en in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een afvaardiging van de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten worden op voordracht van de Vlaamse Minister van Onderwijs en de Vlaamse Minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject vermeldt in elk geval:

1° de reguliere opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° voor opleidingsvorm 4: de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° voor opleidingsvorm 3: de fase waartoe het structuuronderdeel behoort;
5° een clustering van beroepsgerichte competenties, die gebaseerd zijn op een of meer beroepskwalificaties;
6° in voorkomend geval de algemeen vormende competenties, die gebaseerd zijn op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren voor opleidingsvorm 4 en op de toepasbare ontwikkelingsdoelen voor het overeenstemmend niet-duaal leren voor opleidingsvorm 3, of op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren, als in opleidingsvorm 3 voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid;
7° de omvang van de werkplekcomponent;
8° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging;
9° de verwante niet-duale opleiding(en).

Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.".

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie en rationalisatie".

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/63 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/63. De programmatie van een duaal structuuronderdeel wordt door het bestuur van de aanbieder duaal leren bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar. Die termijn geldt als vervaltermijn; aanvragen die later worden ingediend zijn onontvankelijk. De motivering van de aanvraag houdt in elk geval rekening met de criteria, vermeld in het vierde lid, 1° tot en met 8°. Bij de aanvraag zitten, in voorkomend geval, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité en, als de school tot een scholengemeenschap behoort, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de programmatie na advies van:
1° de onderwijsinspectie en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap;
2° de Vlaamse Onderwijsraad;
3° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing rekening met al de volgende criteria:
1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of de scholengemeenschap;
5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
7° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
8° de afstemming binnen het overlegforum vermeld in artikel 357/31.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 31 maart van het voorafgaande schooljaar. Bij overschrijding van die termijn is de programmatie van rechtswege goedgekeurd.

In opleidingsvorm 3 is artikel 289, §3 niet van toepassing bij de programmatie van een duale opleiding.

Een aanbieder van een duaal structuuronderdeel dat in het schooljaar 2018-2019 experimenteel wordt ingericht, is vrijgesteld van programmatie zolang dit structuuronderdeel geen twee aansluitende schooljaren niet wordt ingericht."

Art. 19. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/64 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/64. Bij de toepassing van artikel 281 worden duale structuuronderdelen niet in aanmerking genomen.".

Art. 20. In dezelfde codex wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 357/65 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/65. Artikel 357/9 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/10 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/11 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat ook de toelatingsvoorwaarden, vermeld in artikel 293, §2, en artikel 294, van toepassing zijn.

Artikel 357/12 tot en met 357/14 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/15 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dien verstande dat de woorden "algemene vorming" voor opleidingsvorm 3 als de woorden "de algemene en sociale vorming" worden gelezen.

Artikel 357/16 tot en met 357/17 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/18 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat voor opleidingsvorm 3 moet worden aangevuld dat het behalen van de eindstudiebekrachtiging op het einde van de kwalificatiefase of de integratiefase niet tot gevolg mag hebben dat een leerling vóór het jaar waarin hij de leeftijd van achttien jaar bereikt, zijn opleiding of deelname aan het leerplichtonderwijs beëindigt.

Artikel 357/19 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, als de aanpassingen de werkplekcomponent betreffen.".

Art. 22. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 357/66 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/66. Artikel 357/20 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/21 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de leerling door de trajectbegeleider ondersteund moet worden bij onder andere het intakegesprek, de voorbereiding of de opvolging ervan en dat de mentor aanwezig is bij het intakegesprek.

Artikel 357/22 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat wat de duur betreft, de opleiding in opleidingsvorm 3 minstens 32 opleidingsuren omvat.

Artikel 357/23 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/24 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat het opleidingsplan wordt opgenomen in het handelingsplan.”.

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders”.

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 24, een artikel 357/67 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/67. De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering of subsidiëring van de personeelsleden de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen. Daarbij wordt voor de berekening van het onderwijskundig personeel in opleidingsvorm 3 rekening gehouden met het minimale en het maximale aantal lesuren per week, vermeld in artikel 333, en het aantal lesuren dat voor de berekening in de integratiefase is vastgelegd op 38.

De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering en de subsidiëring van de werking de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen.”.

Art. 26. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/68 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/68. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket lesuren en uren, zoals bepaald in of krachtens deze codex, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal lesuren en uren worden aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid worden als “trajectbegeleiding duaal”. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° lesuren en uren kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering bepaalt voor de voormelde aanwending een maximum dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren en uren door een aanbieder aan een andere aanbieder, voor de lesuren ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen. Bij de overdracht van een school voor buitengewoon secundair onderwijs aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende lesuren en uren omgezet in een krediet volgens parameters die de Vlaamse Regering vastlegt. Die parameters worden toegepast als een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uren uitbesteedt aan een school voor buitengewoon secundair onderwijs;

4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van de duale structuuronderdelen.”.

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 357/69 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/69. Artikel 357/29 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 30. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 29, een artikel 357/70 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/70. Artikel 357/30 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 10. Monitoring".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 31, een artikel 357/71 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/71. Artikel 357/31 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 11. Overlegforum".

Art. 34. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 33, een artikel 357/72 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/72. Artikel 357/32 tot en met 357/36 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Art. 35. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° alternerende opleiding: elke opleiding van het voltijds secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, die door de Vlaamse Regering als duaal wordt aangeduid en elke opleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd. In dergelijke opleiding worden contactonderwijs bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één enkel opleidingsplan en zijn daarom inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd;".

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Art. 36. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, met uitzondering van artikel 1, 2, 8, 9, 11, 14, 16, 18, 21, eerste lid en tweede lid, artikel 23, eerste lid en vijfde lid, artikel 28, 32, 34 en 35, die in werking treden op 1 maart 2019.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 63.902/1/V
van 20 september 2018

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap
‘betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair
onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4’

Op 12 juli 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse Minister van Onderwijs verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 28 augustus 2018,[(*)] een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap 'betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4'.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 4 september 2018. De kamer was samengesteld uit Bruno SEUTIN, staatsraad, voorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 september 2018.

*

[(*)] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,[1] alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot uitbreiding van het stelsel van duaal leren tot de scholen van het buitengewoon secundair onderwijs waar de opleidingsvormen 3 en 4 worden aangeboden, dit zijn de opleidingsvormen "maatschappelijke participatie en tewerkstelling in het gewone arbeidsmilieu" (opleidingsvorm 3) en "algemeen, beroeps-, kunst- en technisch onderwijs" (opleidingsvorm 4).

Daartoe wordt een deel V/3 ingevoegd in de Codex Secundair onderwijs van 17 december 2010 (hierna: de Codex) (de artikelen 6 tot 34 van het voorontwerp). Dit deel omvat de specifieke bepalingen met betrekking tot de organisatie en subsidiëring van duale structuuronderdelen in het buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Het ontworpen deel V/3 bevat bepalingen over het opzet (artikelen 10 tot 13), de structuur en organisatie (artikelen 14 tot 16), de programmatie (artikelen 17 tot 19) en de financiering of subsidiëring van de aanbieders (artikelen 24 tot 26) van de duale structuuronderdelen in het buitengewoon onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Voor het overige, meer bepaald wat betreft de positie van de leerlingen (artikelen 20 en 21), de arbeidsdeelname (artikelen 22 en 23), de subsidiëring van de organisatoren (artikelen 27 en 28), het kwaliteitstoezicht (artikelen 29 en 30), de monitoring (artikelen 31 en 32) en het overlegforum (artikelen 33 en 34) worden de bepaling die gelden voor de duale structuuronderdelen in het gewoon secundair onderwijs in beginsel van toepassing verklaard. Daarnaast worden enkele bepalingen van de Codex (de artikelen 2 tot 4 van het voorontwerp) en artikel 5 van het decreet van 10 juni 2016 'tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen' (artikel 35 van het voorontwerp) gewijzigd, onder meer om die bepalingen op de hierboven geschetste wijziging af te stemmen. Ten slotte wordt een tegenstrijdigheid in het stelsel van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs weggewerkt, door in de programmatieregeling de zinsnede op te heffen waaruit lijkt voort te vloeien dat scholen die voltijds secundair onderwijs aanbieden geen aanloopstructuuronderdelen kunnen programmeren (artikel 5 van het ontwerp).

De ontworpen regeling treedt, net als het duaal leren in het gewoon voltijds secundair onderwijs, in principe in werking op 1 september 2019, maar sommige bepalingen van het ontwerp, meer bepaald deze die volgens de memorie van toelichting "noodzakelijk zijn om de opstart van het duaal leren mogelijk te kunnen maken", treden in werking op 1 maart 2019 (artikel 36 van het voorontwerp).

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

BEVOEGDHEID

3. De decreetgever is bevoegd om de meeste bepalingen van het voorontwerp aan te nemen op grond van de gemeenschapsbevoegdheid inzake onderwijs (artikel 127, § 1, 2°, van de Grondwet). Wat de bepalingen van hoofdstuk 3 betreft, is de decreetgever bevoegd op grond van de gemeenschapsbevoegdheid betreffende "de stelsels van alternerend leren, waarin een praktijkopleiding op de werkvloer op alternerende wijze wordt aangevuld met een opleiding in een onderwijs- of opleidingsinstelling", zoals bedoeld in artikel 4, 17°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'.

4. Artikel 34 van het voorontwerp verklaart de artikelen 357/32 tot 357/36 van de Codex van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/36 van de Codex bepaalt dat "[e]en afgevaardigde van Actiris (…) deel[neemt] aan het overlegforum van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor wat gewestaangelegenheden betreft".

Uit het van toepassing verklaarde artikel 357/35 van de Codex blijkt dat het overleg in het overlegforum weliswaar betrekking heeft op "onderwerpen over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt", maar dat het overleg uiteindelijk de organisatie van het onderwijs betreft, meer bepaald de organisatie van de duale en aanloopstructuuronderdelen. Het overlegforum valt dus te situeren binnen de gemeenschapsaangelegenheid inzake onderwijs.

Een gewestorgaan zoals Actiris kan slechts bij de werking van dit overlegforum worden betrokken met respect voor het principe van de wederzijdse autonomie van de gemeenschappen en de gewesten, dat er zich tegen verzet dat een gemeenschap op eenzijdige wijze opdrachten zou geven of verplichtingen zou opleggen aan een gewest of aan instellingen die ervan afhangen. Dit betekent dat de decreetgever van de Vlaamse Gemeenschap gewestoverheden niet kan verplichten van het overlegforum deel uit te maken. De ontworpen bepaling dient dan ook zo gelezen te worden dat wat het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad betreft, een afgevaardigde van Actiris uitgenodigd wordt voor de bijeenkomsten van het overlegforum, doch niet zo dat dit forum slechts kan werken wanneer de afgevaardigde van Actiris effectief aan de werkzaamheden ervan deelneemt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 18

5. In het eerste lid van het ontworpen artikel 357/63 van de Codex schrijve men "derde lid" in plaats van "vierde lid".

In punt 8° van het derde lid van het ontworpen artikel 357/63 van de Codex moet verwezen worden naar "artikel 357/32" in plaats van naar "artikel "357/31".

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Bruno SEUTIN

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 2. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij decreet van 30 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 3/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/2. De bepalingen van deel V/3 van deze codex zijn van toepassing op door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 met duale structuuronderdelen.".

Art. 3. In artikel 308/1, §1, eerste lid, en §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt het woord "tuinbouwarbeider" vervangen door de woorden "tuinbouwarbeider of de opleiding medewerker groen- en tuinbeheer duaal".

Art. 4. Aan artikel 336 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. In afwijking van paragraaf 1, 4°, en paragraaf 2 en 3 wordt in duaal leren op het niveau van de integratiefase van opleidingsvorm 3 de werkervaring in een regulier bedrijf georganiseerd onder de vorm van een arbeidsdeelname in een regulier bedrijf als vermeld in artikel 357/2.".

Art. 5. In artikel 357/44 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, worden de woorden "in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen," geschrapt.

Art. 6. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt een deel V/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Deel V/3. Specifieke bepalingen over duale structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4".

Art. 7. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 1. Inleidende bepalingen".

Art. 8. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 1, ingevoegd bij artikel 7, een artikel 357/56 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/56. In voorkomend geval zijn alle decretale en reglementaire bepalingen die in strijd zijn met de bepalingen van dit deel, niet van toepassing op het duaal leren dat de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 en 4 die erkend, gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap, organiseren.".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 1 een artikel 357/57 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/57. Alle definities, vermeld in artikel 357/2, zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met uitzondering van de definities, vermeld in punt 1°, 3° en 5°.

In dit deel wordt verstaan onder:

1° aanbieder duaal leren: een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 of 4;

2° duaal leren: een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Het doel van duaal leren is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie bij opleidingsvorm 4, en het behalen van een beroepskwalificatie, of onderwijskwalificatie onder de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid, bij opleidingsvorm 3;

3° klassenraad: de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en, naargelang van de opdracht waarmee hij wordt belast, de toelatingsklassenraad, de begeleidende klassenraad of de delibererende klassenraad in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs of een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4, de klassenraad in een school voor buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 1, 2 of 3, en de klassenraad in een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.".

Art. 10. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 2. Opzet".

Art. 11. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 2, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 357/58 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/58. Een duaal structuuronderdeel combineert voor elke jongere een schoolcomponent en een werkplekcomponent. De combinatie van schoolcomponent met werkplekcomponent omvat minimaal 28 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 4 en minimaal 32 opleidingsuren per week in opleidingsvorm 3. De werkplekcomponent omvat gemiddeld op schooljaarbasis minstens 14 opleidingsuren per week. De Vlaamse Regering kan beslissen om voor bepaalde structuuronderdelen af te wijken van het gemiddelde minimale aantal wekelijkse uren op de werkplek.".

Art. 12. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 2 een artikel 357/59 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/59. Duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 worden als voltijds buitengewoon secundair onderwijs beschouwd.".

Art. 13. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Structuur en organisatie".

Art. 14. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 357/60 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/60. De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 4 vast en deelt die in in studiegebieden en onderwijsvormen van de tweede en de derde graad.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 4 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 4. Een duaal structuuronderdeel, met uitzondering van de Se-n-Se in opleidingsvorm 4, kan slechts georganiseerd worden als tijdens het schooljaar voorafgaand aan de programmatie van de duale opleiding een nauwverwante niet-duale opleiding wordt aangeboden in de school in kwestie.

De Vlaamse Regering legt de lijst van duale structuuronderdelen voor opleidingsvorm 3 vast en deelt die in in de kwalificatiefase en integratiefase.

Duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 zijn voorbehouden voor scholen buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3. Een duaal structuuronderdeel kan slechts georganiseerd worden als tijdens het schooljaar voorafgaand aan de programmatie van de duale opleiding een nauwverwante niet-duale opleiding wordt aangeboden in de school in kwestie.".

Art. 15. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/61 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/61. Een aanbieder duaal leren kan een duaal structuuronderdeel opstarten tot en met de eerste lesdag van oktober.".

Art. 16. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 3 een artikel 357/62 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/62. Voor elk duaal structuuronderdeel wordt één standaardtraject ontwikkeld dat gebaseerd is op een of meerdere beroepskwalificaties, onder coördinatie van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap en in overleg met de betrokken sector, het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs, een afvaardiging van de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Standaardtrajecten worden op voordracht van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een standaardtraject vermeldt in elk geval:
1° de reguliere opleidingsduur uitgedrukt in jaren of semesters;
2° de specifieke toelatingsvoorwaarden;
3° voor opleidingsvorm 4: de graad en het studiegebied waartoe het structuuronderdeel behoort;
4° voor opleidingsvorm 3: de fase waartoe het structuuronderdeel behoort;
5° een clustering van beroepsgerichte competenties, die gebaseerd zijn op een of meer beroepskwalificaties;
6° in voorkomend geval de algemeen vormende competenties, die gebaseerd zijn op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren voor opleidingsvorm 4 en op de toepasbare ontwikkelingsdoelen voor het overeenstemmend niet-duaal leren voor opleidingsvorm 3, of op de toepasbare eindtermen voor het overeenstemmende niet-duaal leren, als in opleidingsvorm 3 voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 335/1, vierde lid;
7° de omvang van de werkplekcomponent;
8° welke cluster van competenties of welke combinatie van clusters van competenties die een leerling met vrucht beëindigt, recht geeft op een studiebekrachtiging;
9° de verwante niet-duale opleiding(en).

Een duaal structuuronderdeel kan modulair worden georganiseerd.".

Art. 17. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 4. Programmatie en rationalisatie".

Art. 18. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/63 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/63. De programmatie van een duaal structuuronderdeel wordt door het bestuur van de aanbieder duaal leren bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar. Die termijn geldt als vervaltermijn; aanvragen die later worden ingediend zijn onontvankelijk. De motivering van de aanvraag houdt in elk geval rekening met de criteria, vermeld in het derde lid, 1° tot en met 8°. Bij de aanvraag zitten, in voorkomend geval, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité en, als de school tot een scholengemeenschap behoort, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de programmatie na advies van:
1° de onderwijsinspectie en de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap;
2° de Vlaamse Onderwijsraad;
3° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering houdt bij haar beslissing rekening met al de volgende criteria:
1° de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;

4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de aanbieder duaal leren, of de scholengemeenschap;
5° de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
6° de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
7° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod;
8° de afstemming binnen het overlegforum, vermeld in artikel 357/32.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 31 maart van het voorafgaande schooljaar. Bij overschrijding van die termijn is de programmatie van rechtswege goedgekeurd.

In opleidingsvorm 3 is artikel 289, §3, niet van toepassing bij de programmatie van een duale opleiding.

Een aanbieder van een duaal structuuronderdeel dat in het schooljaar 2018-2019 experimenteel wordt ingericht, is vrijgesteld van programmatie zolang dit structuuronderdeel geen twee aansluitende schooljaren niet wordt ingericht.".

Art. 19. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 4, ingevoegd bij artikel 17, een artikel 357/64 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/64. Bij de toepassing van artikel 281 worden duale structuuronderdelen niet in aanmerking genomen.".

Art. 20. In dezelfde codex wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 5. Leerlingen".

Art. 21. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december, wordt in titel 5, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 357/65 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/65. Artikel 357/9 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/10 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/11 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat ook de toelatingsvoorwaarden, vermeld in artikel 293, §2, en artikel 294, van toepassing zijn.

Artikel 357/12 tot en met 357/14 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/15 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dien verstande dat de woorden "algemene vorming" voor opleidingsvorm 3 als de woorden "de algemene en sociale vorming" worden gelezen.

Artikel 357/16 en 357/17 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/18 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat voor opleidingsvorm 3 moet worden aangevuld dat het behalen van de eindstudiebekrachtiging op het einde van de kwalificatiefase of de integratiefase niet tot gevolg mag hebben dat een leerling vóór het jaar waarin hij de leeftijd van achttien jaar bereikt, zijn opleiding of deelname aan het leerplichtonderwijs beëindigt.

Artikel 357/19 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, als de aanpassingen de werkplekcomponent betreffen.".

Art. 22. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 6. Arbeidsdeelname".

Art. 23. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 357/66 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/66. Artikel 357/20 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/21 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de leerling door de trajectbegeleider ondersteund moet worden bij onder andere het intakegesprek, de voorbereiding of de opvolging ervan en dat de mentor aanwezig is bij het intakegesprek.

Artikel 357/22 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat wat de duur betreft, de opleiding in opleidingsvorm 3 minstens 32 opleidingsuren omvat.

Artikel 357/23 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 357/24 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat het opleidingsplan wordt opgenomen in het handelingsplan.".

Art. 24. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 7 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 7. Financiering of subsidiëring van de aanbieders".

Art. 25. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 7, ingevoegd bij artikel 24, een artikel 357/67 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/67. De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering of subsidiëring van de personeelsleden de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen. Daarbij wordt voor de berekening van het onderwijskundig personeel in opleidingsvorm 3 rekening gehouden met

het minimale en het maximale aantal lesuren per week, vermeld in artikel 333, en het aantal lesuren dat voor de berekening in de integratiefase is vastgelegd op 38.

De duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 volgen voor de berekening van de financiering en de subsidiëring van de werking de bepalingen die gelden voor de niet-duale structuuronderdelen in die opleidingsvormen.".

Art. 26. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in dezelfde titel 7 een artikel 357/68 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/68. Met behoud van de aanwendingsmogelijkheden van het pakket lesuren en uren, zoals bepaald in of krachtens deze codex, gelden de volgende specifieke en deels afwijkende bepalingen voor duale structuuronderdelen:

1° een aantal lesuren en uren worden aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid worden als "trajectbegeleiding duaal". De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

2° lesuren en uren kunnen in alle duale structuuronderdelen worden aangewend voor voordrachtgevers. De Vlaamse Regering bepaalt voor de voormelde aanwending een maximum dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen;

3° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren en uren door een aanbieder aan een andere aanbieder, voor de lesuren ook van een ander net, worden overgedragen voor de organisatie van een deel van duale structuuronderdelen. Bij de overdracht van een school voor buitengewoon secundair onderwijs aan een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de desbetreffende lesuren en uren omgezet in een krediet volgens parameters die de Vlaamse Regering vastlegt. Die parameters worden toegepast als een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen uren uitbesteedt aan een school voor buitengewoon secundair onderwijs;

4° onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kunnen lesuren door een aanbieder aan een centrum voor volwassenenonderwijs, ook van een ander net, worden overdragen voor de organisatie van een deel van de duale structuuronderdelen.".

Art. 27. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 8 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 8. Subsidiëring van de organisatoren".

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 8, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 357/69 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/69. Artikel 357/29 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 9 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 9. Kwaliteitstoezicht".

Art. 30. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 9, ingevoegd bij artikel 29, een artikel 357/70 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/70. Artikel 357/30 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 31. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 10 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 10. Monitoring".

Art. 32. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 10, ingevoegd bij artikel 31, een artikel 357/71 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/71. Artikel 357/31 is ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Art. 33. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in deel V/3, ingevoegd bij artikel 6, een titel 11 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 11. Overlegforum".

Art. 34. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt in titel 11, ingevoegd bij artikel 33, een artikel 357/72 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 357/72. Artikel 357/32 tot en met 357/36 zijn ook van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Art. 35. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° alternerende opleiding: elke opleiding van het voltijds secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, die door de Vlaamse Regering als duaal wordt aangeduid en elke opleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd. In dergelijke opleiding worden contactonderwijs bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één enkel opleidingsplan en zijn daarom inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd;".

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Art. 36. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, met uitzondering van artikel 1, 2, 8, 9, 11, 14, 16, 18, 21, eerste lid en tweede lid, artikel 23, eerste lid en vijfde lid, artikel 28, 32, 34 en 35, die in werking treden op 1 maart 2019.

Brussel, 28 september 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
JONGEREN- EN KINDEFFECTRAPPORT

Vlaamse overheid

Kind- en Jongere-Effectrapport (JoKER) voor het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Hilde Crevits, viceminister-president en Vlaams minister van Onderwijs Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
RIA	Nee
JoKER	Ja
Armoedetoets	Ja
link naar de regelgevingsagenda	<Vul hier de gewenste informatie in>

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	wouter.pinxten@ond.vlaanderen.be
organisatie	Vlaamse Overheid
beleidsdomein	Onderwijs en Vorming
entiteit	Departement Onderwijs en Vorming Afdeling Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding

2 Titel en fase

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

Fase 3: goedkeuring
Stap 14: eerste principiële goedkeuring

3 Samenvatting

Werkplekleren verwijst naar allerlei vormen van leren waarbij leerlingen in contact komen met concrete werkvloeren. In Vlaanderen vinden we de meest doorgedreven vorm van werkplekleren in het stelsel van Leren en Werken. Voor het buitengewoon secundair onderwijs vinden we de meest uitgebreide vorm van werkplekleren in de alternerende beroepsopleiding (ABO of de integratiefase van opleidingsvorm 3); in de ABO/integratiefase wordt les volgen in de school gecombineerd met stage in een onderneming in het normaal economisch circuit. Ook voor opleidingsvorm 4 behoort werkplekleren tot de mogelijkheden. In beide opleidingsvormen wordt het gros van het werkplekleren ingericht onder de vorm van stages.

Bij haar aantreden in 2014 gaf de Vlaams Regering aan dat ze wilden toewerken naar een stelsel van duaal leren, waarbij jongeren zowel bij de onderwijs- of opleidingsinstelling als op de werkplek competenties aanleren. In de conceptnota's die hierna volgden werd verduidelijkt dat de implementatie in de eerste fase zou gebeuren voor het secundair onderwijs, waarna ook andere onderwijsvormen meegenomen zouden kunnen worden. Om de implementatie in het secundair onderwijs adequaat te laten gebeuren, werd er eerst gewerkt met proefprojecten om het concept duaal leren verder te verfijnen. Deze proefprojecten werden in het secundair onderwijs opgestart in het beroepssecundair onderwijs (3e graad en specialisatiejaar), het technisch secundair onderwijs (3e graad en Se-n-Se) en het buitengewoon secundair onderwijs (kwalificatiefase van OV3). In februari 2018 keurde de Vlaamse Regering vervolgens het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase goed voor het gewoon secundair onderwijs, waarna dit in maart 2018 werd aangenomen door het Vlaams parlement. Het buitengewoon secundair onderwijs viel echter buiten de scope van dit decreet. Om het secundair onderwijs volledig te vatten, moet een apart decreet uitgewerkt worden dat betrekking heeft op duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs.

4 Probleembeschrijving

Werkplekleren is een verzamelbegrip dat gebruikt kan worden voor allerlei vormen van leren waarbij leerlingen in contact komen met een concrete werkvloer. De laatste jaren komt er meer en meer aandacht voor werkplekleren in beroepsopleidingen van jongeren. Door het contact met de werkvloer verwerven ze bepaalde competenties die nuttig zijn om hen weerbare burgers te maken, en die een meerwaarde bieden bovenop het onderwijs voltijds op school. Omdat de kloof overbrugd wordt tussen de in het onderwijs opgedane theoretische kennis en de op een werkplek benodigde vaardigheden en competenties, wordt voor leerlingen de overgang naar de arbeidsmarkt eenvoudiger (CEDEFOP, 2014; Europese Commissie 2010a; 2013). Zo is het geen toeval dat een aantal van de laagste jeugdwerkloosheidscijfers in Europa terug te vinden zijn in landen met een sterk uitgewerkt duaal systeem zoals Duitsland, Oostenrijk of Nederland (CEDEFOP, 2014; Steedman, 2012).

Gezien bovenstaande troeven, wordt werkplekleren vanuit Europa naar voor geschoven als een essentieel onderdeel van de Europese 2020-strategie. Deze strategie omvat het groeiplan van Europa voor het komende decennium waarmee men wil komen tot slimme, duurzame en inclusieve groei (Europese Commissie, 2010b). Eén

van de hoofddoelstellingen binnen deze strategie is om de ongekwalificeerde uitstroom in Europa terug te dringen tot onder de 10% en de jeugdwerkloosheid sterk te doen afnemen. Ook in de Riga-conclusies, die op 22 juni 2015 werden goedgekeurd door de ministers van onderwijs van de Europese lidstaten, zien we de aandacht voor werkplekleren. Het doel van de Riga-conclusies is om de krachten te bundelen om de kwaliteit en status van beroepsonderwijs en -training te versterken om zo de Europese 2020-doelen te halen (Europese Commissie, 2015). Concreet luidt de eerste conclusie als volgt: “Promote work-based learning in all its forms, with special attention to apprenticeships, by involving social partners, companies, chambers and VET providers, as well as by stimulating innovation and entrepreneurship.” (p. 4).

Ook in Vlaanderen kan meer aandacht voor werkplekleren in al zijn vormen helpen om ongekwalificeerde uitstroom te doen afnemen. Als we de indicator van de enquête voor de arbeidskrachten bekijken, scoort Vlaanderen met 8.7 % vroegtijdige schoolverlaters in 2012 goed in Europees en Belgisch perspectief. Omdat we hiermee al onder het Europese streefdoel van ongekwalificeerde uitstroom van minder dan 10% zitten, heeft Vlaanderen zijn ambitie nog scherper gesteld met als doel om het percentage vroegtijdige schoolverlaters tegen 2020 verder te verminderen tot 5,2% (Stafdienst Vlaamse Regering, 2013).

Werkplekleren kan in Vlaanderen op verschillende vormen worden ingevuld. Zo verstaat men onder werkplekleren bijvoorbeeld observaties in bedrijven, lessen die in een bedrijf doorgaan, korte stages of andere, meer doorgedreven vormen van werkplekleren. In Vlaanderen kunnen leerlingen in het gewoon secundair onderwijs momenteel in het stelsel van leren en werken terecht wanneer ze een opleiding willen volgen die voor een aanzienlijk deel op de werkvloer gebeurt. In het huidige buitengewoon secundair onderwijs, wordt sinds 1999 de alternerende beroepsopleiding (ABO) aangeboden in de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3. Dit is de meest doorgedreven vorm van werkplekleren in het BuSO, en omvat de combinatie van leren in een school met stage lopen bij een onderneming in het normaal economisch circuit. Verder zien we zowel in OV3 als OV4 verschillende vormen van werkplekleren terug, maar dan in meer beperkte vorm.

Het huidige stelsel van leren en werken werd vormgegeven in het decreet leren en werken van 2008. De evaluatie van dit decreet bracht verschillende knelpunten aan het licht. Om deze te verhelpen, heeft de Vlaamse Regering zich geëngageerd om toe te werken naar een stelsel van duaal leren. Het engagement van de Vlaamse Regering om te komen tot een stelsel van duaal leren werd in 2015 geconcretiseerd in twee conceptnota’s. In deze conceptnota’s werd aangegeven dat er in eerste instantie gekeken wordt naar het secundair onderwijs, maar dat op termijn ook andere onderwijsvormen gevat kunnen worden door duaal leren. Naar aanleiding van de conceptnota’s werden er uiteenlopende proefprojecten opgestart, waarvan Schoolbank op de werkplek er één is. In Schoolbank op de werkplek, werd een selectie van studierichtingen duaal opgestart in het beroepssecundair onderwijs (3e graad en specialisatiejaar), het technisch secundair onderwijs (3e graad en Se-n-Se) en het buitengewoon secundair onderwijs (kwalificatiefase van OV3). Doel van het project was om te evalueren hoe deze implementatie verliep om hiervan te leren voor de uitwerking van de organieke regeling.

In 2017 en 2018 kreeg de regelgeving van duaal leren vorm in een decreet dat in februari 2018 definitief werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, en in maart aangenomen door het Vlaams Parlement. Deze regelgeving is van toepassing op het gewoon secundair onderwijs. Om duaal leren in het volledige secundair onderwijs uit te rollen en deze doelgroep van leerlingen dus ook de kans te geven om duaal te leren, moet een apart regelgevend kader voor het buitengewoon secundair onderwijs uitgewerkt worden. Dit regelgevend kader wordt uitgewerkt opleidingsvorm 3 en 4 omdat hier arbeidsmarktgerichte structuuronderdelen worden ingericht, die net als in het gewoon secundair onderwijs, de focus leggen op een tewerkstelling in het normaal economisch circuit. In de begeleidende nota bij het decreet duaal werd deze ambitie ook scherp gesteld.

5 Beleidsdoelstelling

5.1 Beleidscontext duaal leren in BuSO

Met betrekking tot het buitengewoon onderwijs werd in de conceptnota's rond duaal leren al aangegeven dat ook leerlingen uit het BuSO in een duale opleidingen moesten kunnen instappen. Het advies van de Vlaamse onderwijsraad (2015) bij de eerste conceptnota stelde hieromtrent het volgende: "Bekeken vanuit het huidige onderwijssysteem ziet de Vlor deelname aan het duaal stelsel mogelijk voor lerenden uit alle arbeidsmarktgerichte opleidingen van het secundair onderwijs: tso, bso, zevende specialisatiejaar bso, Se-n-Se, systemen van leren en werken (dbso en leertijd), buso OV3 en OV4." (p. 6).

Bij de uitwerking van het decreet duaal voor het gewoon secundair onderwijs, kwam deze vraag nog sterker naar voren. In het advies van de SERV (2017) over het decreet duaal leren in het gewoon secundair onderwijs, lezen we bijvoorbeeld het volgende: "De raad vindt dat het buitgewoon Secundair Onderwijs (BuSO) in dit decreet moet worden opgenomen" (p. 11). Ook op verschillende andere momenten tijdens het proces van uitwerking van de decreetstekst, waren er gelijkaardige geluiden te horen. Om aan deze bekommernissen tegemoet te komen, heeft de Vlaams Regering het volgende engagement kenbaar gemaakt in de begeleidende nota bij het decreet:

> "Het is verder de bedoeling om duaal leren ook mogelijk te maken binnen het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO). Momenteel wordt er echter geopteerd voor een stapsgewijze uitrol met voorrang voor het gewoon secundair onderwijs, gevolgd door een verbreding naar BuSO in een latere fase. Immers, voor deze onderwijsvorm is er momenteel maar één opleiding betrokken in het tijdelijke project Schoolbank op de werkplek. In het standaardtraject van deze opleiding (groen- en tuinbeheer) is bovendien ook opgenomen dat leerlingen het eerste jaar met een onbezoldigde overeenkomst tewerkgesteld worden, gevolgd door een bezoldigde overeenkomst in het tweede jaar. Bijgevolg zullen de leerlingen pas vanaf schooljaar 2017-2018 met een bezoldigde overeenkomst tewerkgesteld worden. Tijdens dit tweede projectjaar moet ook nagegaan worden op welke manier de interactie tussen deze specifieke doelgroep en de arbeidsmarkt verloopt. Daarnaast dient men ook alert te zijn voor de mogelijke impact die het buitengewoon onderwijs ondervond van de invoering van het M-decreet. Vanuit de vaststelling dat dit buitengewoon onderwijs de afgelopen schooljaren een sterke transitie heeft gekend, lijkt het aangewezen hen nog niet op te nemen in deze eerste organieke uitrol. In de tussentijd is het mogelijk om BuSO-opleiding groen- en tuinbeheer duaal verder te laten lopen in het tijdelijke project Schoolbank op de werkplek, maar lijkt het ook sterk aangewezen om het proefproject uit te breiden met bijkomende opleidingen en scholen buitengewoon secundair onderwijs. De positie van het BuSO in duaal leren zal duidelijk worden gemaakt in de loop van het schooljaar 2017-2018 met het oog op een volgende implementatie."

5.2 Beleidsdoelstellingen duaal leren in het BuSO

De implementatie van duaal leren in BuSO dient twee belangrijke doelstellingen:

- Non-discriminatie: met de introductie van het M-decreet is het voor jongeren uit het buitengewoon secundair onderwijs makkelijker om de overstap naar het gewoon voltijds te maken. Echter, ook nu kunnen er nog steeds jongeren voor kiezen om bewust in het buitengewoon secundair onderwijs, school te lopen. Zij mogen niet de dupe van deze keuze zijn, en moeten in arbeidsmarktgerichte opleidingen dus ook kunnen kiezen voor duaal leren.

- De inzetbaarheid van buso-jongeren op de arbeidsmarkt vergroten door opleidingen af te stemmen op de beroepskwalificatiedossiers en door het hoge aandeel werkplekleren.

5.3 Vrije ruimte

Het decreet duaal leren voor het gewoon secundair onderwijs is ondertussen goedgekeurd. In het voorliggende decreet zal dit concept toegepast worden op de specifieke context van het buitengewoon secundair onderwijs.

Omdat het dus gaat over het toepassen van een bestaand concept, is de vrije ruimte over wat uitgewerkt zal kunnen worden beperkt. Dit heeft ook zijn impact op het voorliggende Kind- en Jongere-Effectrapport (JoKER); gezien er voor bovenstaande doelstellingen moeilijk alternatieve opties uitgewerkt kunnen worden, beperken we ons hier tot de nuloptie en de gekozen optie. De nuloptie is het behoud van het huidige buitengewoon secundair onderwijs met slechts beperkte mogelijkheden tot werkplekleren in OV3 en OV4; de gekozen optie verwijst dan naar de uitwerking van duaal leren voor het buitengewoon onderwijs.

6 Opties

Doelstelling 1: non-discriminatie

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Geen duaal leren in BuSO

Indien er geen duaal leren wordt georganiseerd in BuSO, is het voor leerlingen uit het BuSO niet mogelijk om duaal leren te doen. Zij moeten dan de overstap maken naar het gewoon voltijds onderwijs om duaal leren te kunnen volgen, maar dit is voor lang niet elke jongere uit het buitengewoon secundair onderwijs een realistische optie. Deze doelgroep van jongeren wordt dus gediscrimineerd indien er wordt vastgehouden aan deze optie.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Duaal leren in BuSO

GEKOZEN OPTIE

Door duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs uit te werken, is het ook voor deze doelgroep van jongeren mogelijk om een duale opleiding te volgen.

Doelstelling 2. De inzetbaarheid van buso-jongeren op de arbeidsmarkt vergroten door opleidingen af te stemmen op de beroepskwalificatiedossiers en door het hoge aandeel werkplekleren

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Opleidingen met slechts een beperkte mogelijkheid tot werkplekleren

De arbeidsmarktgerichte opleidingen die momenteel bestaan in OV3 en OV4 zijn nog niet gebaseerd op beroepskwalificaties, maar zullen dit in de toekomst wel zijn. Dit waarborgt dat de inhoud van de opleidingen is afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. Met uitzondering van de ABO/integratiefase is het aandeel werkplekleren in opleidingen op niveau van OV3 en OV4 slechts beperkt; hierdoor komen jongeren in dergelijke opleidingen slechts beperkt in contact met de werkplekken.

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Opleidingen met veel werkplekleren ihkv duaal leren

GEKOZEN OPTIE

Duale opleidingen zullen van bij de opzet opgebouwd zijn uit beroepskwalificaties wat de transfer naar de arbeidsmarkt makkelijker doet verlopen. Dit voordeel zal op termijn echter niet meer alleen in duale opleidingen zijn omdat ook gewone arbeidsmarktgerichte opleidingen in OV3 en OV4 op termijn gebaseerd zullen zijn op beroepskwalificaties. Echter, in de niet duale opleidingen in OV3 en OV4 is het werkplekleren veeleer gericht op het inoefenen van competenties die ze op school leerden, eerder dan het verwerven van nieuwe competenties op een werkplek (wat de essentie van duaal leren vormt).

Hoe dan ook is het een voordeel van duale opleidingen dat leerlingen hier een aanzienlijk deel van de tijd leren op de werkvloer. Dit zorgt voor een andere context voor hen om te leren wat het mogelijk maakt om een breder competentiebasis te verwerven. Daarnaast zorgt de aanraking met de werkvloer ervoor dat sneller bekend zijn met het functioneren van een werkplek, wat de transfer naar de arbeidsmarkt vergemakkelijkt. Dit zien we ook terug in de schoolverlatersstudie van VDAB; hierin wordt aangetoond dat BuSO-jongeren die een ABO-jaar volgen (waarin

ze een aanzienlijk deel van de tijd aan werkplekleren doen) een lagere kans hebben op werkloosheid in vergelijking met BuSO-jongeren die geen ABO volgen (2017).

7 Analyse van de effecten voor de doelgroep jongeren

Duaal leren is een systeem dat zich richt op de arbeidsmarktgerichte (en een selectie van dubbele finaliteits-) opleidingen in het technisch secundair onderwijs en beroepssecundair onderwijs, inclusief specialisatiejaren en se-n-se-opleidingen. De instapleeftijd is afgebakend op de leeftijd waarop de leerling deeltijds leerplichtig wordt (i.e. 15 jaar zijn en de eerste twee leerjaren van het secundair onderwijs beëindigd hebben, of 16 jaar zijn). Duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs kan gevolgd worden tot de leeftijd van 23 jaar. Op basis van een schatting dat ongeveer 20 procent van de leerlingen die momenteel (schooljaar 2017-2018) in opleidingsvorm 3 en opleidingsvorm 4 ingeschreven zijn, interesse hebben in duaal leren, komen we op maximaal 2.457 leerlingen (1.924 in OV3 en 533 in OV4) die in aanmerking zouden kunnen komen voor duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs.

Doelstelling 1. Non-discriminatie

Nuloptie: geen duaal leren in BuSO

doelgroepen	voordelen	nadelen
BuSO-leerlingen	/	BuSO-leerlingen worden gediscrimineerd omdat ze niet kunnen instappen in duaal leren.

Optie 2: duaal leren in BuSO

GEKOZEN OPTIE

doelgroepen	voordelen	nadelen
BuSO-leerlingen	- Er is geen discriminatie van leerlingen in BuSO omdat zij ook aan duaal leren kunnen doen.	/

Doelstelling 2. De inzetbaarheid van buso-jongeren op de arbeidsmarkt vergroten

Nuloptie: Opleidingen met slechts een beperkte mogelijkheid tot werkplekleren

doelgroepen	voordelen	Nadelen
BuSO-leerlingen	/	Door de beperkte mogelijkheden tot werkplekleren, kan de aansluiting op de arbeidsmarkt beter.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie: Opleidingen met veel werkplekleren ihkv duaal leren

GEKOZEN OPTIE

doelgroepen	voordelen	nadelen
BuSO-leerlingen	- Het sterkere aandeel werkplekleren versterkt de positie van leerlingen op de arbeidsmarkt.	

8 Vergelijking van de opties

De gekozen optie die wordt uitgewerkt in het kader van duaal leren, is een antwoord op de twee doelstellingen die we voorop stellen. Met deze maatregelen wordt de situatie van jongeren positief beïnvloed, als we rekening houden met de vier basisprincipes uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind:

- Belang van het kind: de bescherming van de rechten van het kind, of in het kader van dit decreet eerder de jongvolwassene was een zeer belangrijk aspect bij de opmaak van de regelgeving;
- Non-discriminatie: dit is expliciet één van de beleidsdoelstellingen van dit decreet. Elke jongere die voldoet aan de leeftijdsvoorwaarden kan instappen. De ondergrens (wet op de deeltijdse leerplicht, i.e. 15 zijn en eerste twee jaar van het secundair hebben afgerond of 16 jaar zijn) wat leeftijd betreft is noodzakelijk om geen kinderarbeid toe te laten en om geen te jonge leerlingen toegang te geven tot een reële werkvloer. De bovengrens (23 jaar) is op zijn beurt noodzakelijk om te vermijden dat de spreiding binnen de groep leerlingen te groot wordt.
- Leven, overleven en ontwikkeling; één van de motivaties om dit decreet uit te werken was net dat leren op de werkvloer ook voor sommige leerlingen in BuSO een manier van leren is die hen meer ontwikkelingskansen biedt. In deze is het cruciaal om hier een volwaardige en realistische leerweg van te maken opdat zoveel mogelijk leerlingen een leerweg kunnen kiezen die aansluit bij hun leerstijl.
- Participatie: de mogelijkheid tot eigen inbreng van de jongere zit structureel in het voorliggende decreet vervat. Enerzijds zal elk leertraject vormkrijgen in een individueel opleidingsplan rekening houdend met de situatie en context van de leerling, en ook met opening voor inspraak van de leerling. Daarnaast is de leerling ook één van de drie partijen die de overeenkomst mee ondertekent waarmee de leerling in het kader van duaal leren op de werkvloer kan leren. Hij heeft dus ook in deze overeenkomst een stem. Uiteraard staat de leerling hier niet alleen in; de school zal altijd verantwoordelijk blijven voor de opvolging en begeleiding van de leerling.

9 Uitvoering

GEKOZEN OPTIE

Om de voorgestelde maatregelen te implementeren is in eerste instantie regelgevend werk noodzakelijk. Concreet zijn decretale teksten noodzakelijk, aangevuld door een uitvoeringsbesluit. We willen het decreet en het besluit laten ingaan op 1 september 2019.

10 Administratieve lasten

GEKOZEN OPTIE

Voor jongeren zullen er geen specifieke administratieve lasten gepaard gaan met de implementatie van duaal leren. De administratieve last voor ondernemingen is beperkt tot het aanvragen van een erkenning als leeronderneming en het opstellen van een overeenkomst. Beiden kunnen via een daartoe reeds ontwikkelde digitale tool.

11 Handhaving

Het kwaliteitstoezicht wordt net zoals bij duale opleidingen in het gewoon secundair onderwijs georganiseerd in een samenwerking tussen de onderwijsinspectie en toezichthouders van SYNTRA Vlaanderen. Zij zullen gezamenlijk toezicht doen waarbij ze nagaan hoe duaal leren concreet wordt geïmplementeerd bij de BuSO-scholen. Zij zullen dit meenemen in het advies dat ze geven op instellingsniveau, waar ze uitspraak kunnen doen over de kwaliteit van het duale traject. Door dit kwaliteitstoezicht wordt de kwaliteit van duale opleidingen bewaakt wat de uiteindelijke doelgroep van leerlingen ten goede komt.

12 Evaluatie

Via de databanken in onderwijs, aangevuld met verschillende tools en databanken van het beleidsdomein werk, kan er een uitgebreide monitoring gebeuren van duaal leren. Daarnaast is er echter ook de noodzaak voor een formele evaluatie. Deze zal echter pas kunnen gebeuren als het decreet duaal een aantal jaren van kracht is om dan te kijken hoe en in welke mate de vooropgestelde doelstellingen gerealiseerd werden. Er werd dan ook geen termijn voor deze evaluatie bepaald.

13 Consultatie

Bij de uitwerking van het decreet duaal leren voor het gewoon secundair onderwijs waren zowel de VLOR als de SERV vragende partij om duaal leren ook uit te werken in het buitengewoon secundair onderwijs.

Daarbij zijn er momenteel ook 5 scholen werkzaam in het proefproject schoolbank op de werkplek in een BuSO-opleiding van opleidingsvorm 3; zij werken deze opleiding momenteel al twee schooljaren lang duaal uit. Met hen werd de afgelopen jaren regelmatig samengezeten en ook voorafgaand aan de uitwerking van het decreet had de administratie onderwijs met hen contact over de inhoud van het decreet.

14 Contactinformatie

Wouter Pinxten – Afdeling secundair onderwijs en leerlingenbegeleiding
Wouter.pinxten@ond.vlaanderen.be – 02/553 94 99

15 Bronnen

CEDEFOP (2014). Briefing Note: Developing apprenticeships. Geraadpleegd via http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9088_en.pdf

Crevits, H. (2014). Beleidsnota 2014-2019. Onderwijs. Brussel.

Europese Commissie (2010a). *Youth on the Move An initiative to unleash the potential of young people to achieve smart, sustainable and inclusive growth in the European Union.* Brussel: Europese Commissie.

Europese Commissie (2010b). *EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*. Brussel:

Europese Commissie (2013). *The effectiveness and costs-benefits of apprenticeships: results of the quantitative analysis.* Brussel: Europese Commissie.

Europese Commissie (2015). *Riga Conclusions*. Brussel.

SERV (2017). Advies – duaal leren en de aanloopfase. Brussel.

Stafdienst Vlaamse Regering (2013). *Europa 2020 – Vlaams Hervormingsplan 2013*. Geraadpleegd via http://www.vlaandereninactie.be/sites/default/files/vlaams_hervormingsprogramma_2013.pdf

Steedman, H. (2010). *The state of apprenticeship in 2010*. Geraadpleegd via http://cep.lse.ac.uk/pubs/download/special/cepsp22.pdf

Vlaamse Onderwijsraad (2015). Advies Conceptnota 'Duaal leren. Een volwaardige kwalificerende leerweg'. Brussel.

Vlaamse Regering (2014). *Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019*. Brussel.

Vlaamse Regering (2015). *Duaal leren een volwaardige kwalificerende leerweg – Conceptnota. Brussel*.

VDAB (2017). *STEMmig de toekomst in. Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen*. Brussel.